

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, NOVEMBER – LAPKRIČIO 14, 2013 • Vol. CIV Nr. 134 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 11-13-13

ŠIAME NUMERYJE:

Skautamokslio kursuose. – 6 psl.

Meno paroda kitaip. – 7 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Seimo pirmininkė: visiems lietuviams turi būti suteikta Lietuvos pilietybė

Seimo pirmininkė Loreta Grauzinienė nedviprasmiškai pasisako už dvigubą pilietybę.

Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija posėdžiaus keturias dienas. Olgos Posaškovos nuotraukos

Vilnius (BNS) – Seimo pirmininkė „darbietė“ Loreta Grauzinienė pasisako už dvigubą pilietybę, nors sutinka, kad įstatymiškai nėra lengva tai įgyvendinti. Tai parlamento vadovė pažymėjo antradienį, lapkričio 12 d., pasveikinusi posėdžius pradėjusią Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisiją.

„Ne viena išvykusi šeima pasakoja net nepajuntanti, kaip vaikas nustoja kalbėti lietuviškai. Todėl nepakanka vien sakyti: 'Kalbėk lietuviškai'. Reikia nu mažens iškiepyti meilę ir lietuvių kalbai, ir Lietuvai. Reikia skatinti palaikyti ryšius su Lietuva“, – sakė L.

Grauzinienė.

Anot Seimo pirmininkės, būtina siekti, kad tautiečiai norėtų grįžti į Lietuvą. „Todėl nedviprasmiškai pasisakau dvigubos pilietybės klausimu. Kiekvienam mūsų piliečiui ir jų vaikams turėtų būti suteikta Lietuvos pilietybė. Įstatymiškai padaryti tai nėra lengva, tačiau to siekti reikia. Kiekvienas lietuvis – reikalingas ir svarbus Lietuvai, kad ir kur jis bebūtų“, – teigia Seimo pirmininkė.

Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija posėdžiaus iki penktadienio.

Čikagoje – apie Lietuvos pirmininkavimo ES tikslus

Lapkričio 12 d. LR generalinio konsulato kvietimu Čikagoje besilankantis LR ambasadorius JAV Žygmantas Pavilionis susitiko su miesto politine, verslo bei akademinė bendruomenėmis. Ambasadoriaus vizito tikslas – pagrindiniuose Čikagoje veikiančiuose lobistiniuose centruose pristatyti Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungai prioritetus, akcentuojant Transatlantinio bendradarbiavimo stiprinimą ekonomikos, energetikos ir saugumo srityse, ES plėtros politikos svarbą, o taip pat ES politiką Rytų Partnerystės regione. Glaudžiai bendradarbiaujant Lietuvos ir Kroatijos generaliniams konsulatams Čikagoje, susitikimuose taip pat dalyvavo Lietuvos pirmininkavimo metu Europos Sąjungos nare tapusios Kroatijos ambasadorius JAV Josip Joško Paro.

Čikagos užsienio reikalų taryboje (Chicago Council on Global Affairs), kurios prezidentu neseniai tapo buvęs JAV ambasadorius NATO Ivo Daalder, surengtas susitikimas su politiniu, ekonominiu miesto elitu bei Čikagoje reziduojančiu diplomatiniu korpusu. Daugiau nei šimtui kviestinių svečių pristatydamas Lietuvos ir Kroatijos ambasadorius I. Daalder, prisipažino: „Pirmiausia dėl nedidelių

Ambasadorius Ž. Pavilionis kalba Čikagos politinei bei verslo bendruomenei Čikagos užsienio reikalų taryboje.

valstybių, tokių kaip Lietuva ir Kroatija, veržlumo, optimizmo ir visada atviro bendravimo būdo, nesilaikiau standartinės diplomatinės rekomendacijos svarbiausiais saugumo klausimais NATO visų pirma konsultuotis su didžiausiomis narėmis: Jungtine Karalyste, Prancūzija bei Vokietija“. Baigdamas pokalbį jis reziümavo: „ši atvira ir nuoširdi diskusija dar kartą patvirtino mano pastebėjimus“. Pokalbio metu ypač daug dėmesio skirta

Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungai iššūkiams, pasaulinės ekonominės krizės pasekmių suvaldymui, prasidėjusioms deryboms dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimo, NATO, Rytų Partnerystei ir kitoms temoms. Diskutuota apie JAV ir ES bendradarbiavimą asmens duomenų apsaugos bei JAV ir ES vidaus politikos klausimais. – 3 psl.

Veiksmo žmonės tėra tik nesąmoningi minties žmonių įrankiai. – H. Heine

Šiandien nieko nenustebinsi net ir egzotiškiausiomis kelionėmis. Tokia globalaus pasaulio specifika. Per keletą valandų moderniu lėktuvu galima pasiekti Ameriką, Afriką, Tolimuosius Rytus...

Tačiau kelerių dienų kelionė į saulėtąjį Azerbaidžaną buvo ypatinga. Azerbaidžanas maloniai nustebino savo didingumu ir svetingumu. Azerbaidžanas – ambicinga, perspektyvi šalis. Azerbaidžanas – visai ne toks, kokį mes jį dažnųsyk įsivaizduojame. Apie Azerbaidžaną kuriami klaidingi, dezinformuojantys, menkinantys mitai. Kai kada – dėl neišmanymo, o kai kada – specialiai. Juk Azerbaidžanas turi oponentų. Pavyzdžiui, Armėniją, kuri, padedama Rusijos kariškių, maždaug prieš du dešimtmečius jėga atplėšė Kalnų Karabachą, beveik 20 proc. Azerbaidžano teritorijos. Šio konflikto padariniai iki šiol nelikviduoti. Maždaug milijonas azerbaidžaniečių negali grįžti į savo gimtuosius namus.

Todėl nieko nuostabaus, jei Armėnijai parankus atsilikusių, antidemokratiško Azerbaidžano įvaizdis. Toks mitas, matyt, reikalingas ir Rusijai, nenorinčiai taikyti Armėnijos – Azerbaidžano derybų. Rusijai naudingiau besipyksančios, nei taikiai prekiaujančios kaimynės.

Deja, priešiškių jėgų skleidžiami mitai, kaip bebūtų liūdna, – gajūs. Tuo tarpu šiandieninis Azerbaidžanas – daug sykių modernesnis, civilizuoatesnis, demokratiškesnis, tvarkingesnis, draugiškesnis, taikingesnis, nei mes linkę manyti.

***

Apie Azerbaidžano draugiškumą, taikingumą byloja kad ir Baku Tarptautinis humanitarinis forumas, kurį šių eilučių autoriui spalio pabaigoje teko matyti savo akimis. Jau trečią sykį į Azerbaidžano sostinę Baku rinkosi šimtai mokslininkų, prezidentų, politologų, Nobelio premijos laureatų, rašytojų. Jie į Azerbaidžano sostinę atvyko apsvaistinti visiems mums gyvybiškai aktualių temų. Štai tik keletas iš jų: „Multikultūriškumas ir išskirtinumas: ieškant bendro sutarimo“, „Nacionalinis identitetas postmodernioje epochoje“, „Aktualūs informacinės plėtros klausimai globalizacijos sąlygomis“, „Stabilus vystymasis ir ekologiška civilizacija“...

Būtų neteisinga nutylėti, jog Azerbaidžano valstybės pastangomis jau trečią kartą organizuotame forume pranešimus skaitė bei diskutavo dalyvavo itin daug žymių pasaulinio lygio politikų, mokslininkų. Pavyzdžiui, forume dirbo aštuonetas prezidentų: 9-asis Turkijos prezidentas Suleyman Demirel, buvęs Bulgarijos prezidentas Željko Žele, buvęs Bulgarijos prezidentas Georgij Pjrvanov, buvęs Latvijos prezidentas Valdis Zatlers, buvęs Rumunijos prezidentas Emil Constantinescu, buvęs Kroatijos prezidentas Stjepan Mesič, buvęs Estijos prezidentas Arnold Rüütel, buvęs Serbijos prezidentas Boris Tadić.

Šiame forume taip pat dirbo trylika Nobelio premijos laureatų: Jonathan Gross, Ada Yonath, Arieh Warshel, Finn Kydland Rodger, David Kornberg, Robert Betts Laughlin, Robert Emerson Lucas, Rudolph Arthur Marcus, Edward C. Prescott, James Edward Rothman, George F. Smoot, Klaus von Klitzing, Dan Shechtman.

Azerbaidžanui belieka draugiškai pavydėti – toks forumas būtų papuošęs bet kurią pasaulio sostinę – Londoną, Washingtoną, Berlyną ar Paryžių. Bet jis trečią sykį iš eilės rengiamas būtent Baku

Kodėl pavydžiu Azerbaidžanui

GINTARAS VISOCKAS

mieste. Būtent Azerbaidžano sostinėje ieškoma taikaus bendravimo modelių, leidžiančių draugiškai gyventi tiek titulinėms tautoms, tiek tautinėms mažumoms. Lietuvai šios temos – taip pat aktualios. Nes tarp tautų kartais susiklosto labai painūs santykiai. Sakykim, tautinė mažuma ne tik skriaudžia titulinę tautą, bet dar ir sugeba apsimesti esanti asimiliacijos auka. Atvejų, kai titulinė tauta kur kas mažiau gausi už jos teritorijoje gyvenančią tautinę mažumą, – apstu. Tokius atvejus tarptautinei bendruomenei būtina atpažinti nepainiojant su tikros asimiliacijos atvejais.

***

Beje, prieš išvykdamas į Azerbaidžaną buvau specialiai nuėjęs pažiūrėti Vilniaus „Skalvijos“ kino teatre rodomo kritiško dokumentinio filmo „Nuostabūs Azerbaidžanas“ („Amazing Azerbaijan“, rež. Liz Mermin). Tas filmas – iš Žmogaus teisių kino festivalio „Nepatogus kinas“. Reklaminėje brošiūroje parašyta: „2012-aisiais lietuviai nelaimėjo 'Eurovizijos', bet Azerbaidžanas tikrai surengė prabangų ir nepamirštamą pasirodymą. Tačiau kokia iš tiesų yra ši šalis? Režisierė Liz Mermin aplankė Baku ruošiantis 'Eurovizijos' šventei norėdama praskleisti paslapties šydą, dengiantį šią išteklį turtingą valstybę, apie kurią Vakaruose įprasta kalbėti tik gerai, arba nesakyti nieko“.

Kokį išpūdį susidariau apie dokumentinę juostą? Pirma, panašaus pobūdžio kritiškių filmų galima sukurti apie bet kurią pasaulio valstybę. Net ir demokratijos etalonu laikomą. Kad ir apie tą pačią Didžiąją Britaniją. Pavyzdžiui, kaip britai skriaudžia airius ir kaip grubiai domisi slaptųjų tarnybų veiklą analizuojančiais žurnalistais. Arba kaip baudžiamųjų bylų pagalba su savais žurnalistais susidoroja Lietuva. Arba kokie milžiniški kyšiai ir vadinamieji „otkatai“ skandina Italijos ekonomiką.

Baku Tarptautiniame humanitariniame forume susipažinau su Italijos Milano universiteto dėstytoju Alesandru Vitale. Šis dėstytojas puikiai kalba lietuviškai. Jis ne sykį svečiavosi, dirbo Lietuvoje.

Tad išklausti jo kritiškių pasakojimų apie Italijos padėtį nebuvo ypatingai sunku. Kalbėta ir apie Pietų Italijos tingumą, ir apie itališkos korupcijos dydžius, ir apie nusikaltimą Italijos mafijos bendradarbiavimą su aukščiausia šalies valdžia, ir apie Silvio Berlusconi antidemokratiškumą. Sykių išsprūdo net užuominų: ar Italija turi bent menkiausią moralinę teisę mokyti Azerbaidžaną, kaip šiai šaliai gyventi ir tvarkytis...

Antra, niekaip nesuprantu, kodėl filme ironiškai žvelgta į Azerbaidžano pastangas laimėti pagrindinį „Eurovizijos“ apdovanojimą? Azerbaidžaniečius derėtų pagirti už tai, kaip jie atkakliai siekė pergalės prestižiniame konkurse ir kaip patraukliai garsino savo šalies vardą. Azerbaidžanietiška troškima visur ir visada pirmuoti derėtų sveikinti, bet ne kritikuoti. Mums, senstančiai, tradicijas ir išskirtinumą prarandantčiai Europai, pravartu mokytis iš azerbaidžaniečių atkaklumo bei užsispyrimo visur ir visada pirmuoti. Ateitį turi tik tos valstybės, kurios siekia pergalę.

O azerbaidžanietiškių lūšnių, kurios buvo parodytos lyginant jas su azerbaidžanietiškos Eurovizijos prabanga, – apstu visur. Beje, dar nežinia, kur apleistų rajonų – daugiau. Pavyzdžiui, tokių apleistų namų, turiu omenyje buvusį alaus barą „Tauro ragas“ Vilniaus centre, ar apšnerkštų požeminių perėjų,

vedančių į moderniąją Vilniaus „Panoramos“ parduotuvę, – Azerbaidžano sostinės centre tikrai nėra.

Žinoma, britų sukurtoje dokumentinėje juostoje išdėstyti faktai apie persekiojamus žurnalistus, dainininkus, žmogaus teisių gynėjus – analizuotini. Tačiau režisierė nieko neužsiminė apie priežastis, kodėl Azerbaidžane kartais išplieskia žmogaus teisių gynėjų ir valdžios konfliktai.

Vienas iš dabartinių Azerbaidžano sostinės simbolių – Vėliavos aikštė. Puikus sumanymas pagerbti nacionalinę vėliavą. Dabar azerbaidžanietiškos vėliavos spalvos matomos iš atokiausių Baku rajonų. Matomos dieną ir naktį. Dabar čia noriai plūsta turistai. Ilgainiui ši aikštė tikriausiai taps tokiu pat reikšmingu simboliu kaip Paryžiaus Eifelio bokštas, Berlyno Branderburgo vartai arba Vilniaus Valdovų rūmai.

Bet prieš pradėdant statyti Vėliavos aikštę teko nugriauti daug sovietinės architektūros pastatų. Štai čia ir slypi pagrindinė nesutarimų priežastis. Iškeldinamiems žmonėms Azerbaidžano valdžia mokėjo būtent rinkos padikuotas kompensacijas. Daugelis iškeldinamų azerbaidžaniečių džiaugėsi valdžios pasiūlymais. Ir vis dėlto atsirado tokių, kurie iš valdžios pareikalavo keletą kartų didesnių kompensacijų. Oficialūs Baku nesutiko būti reketuojamas – nepatenkintiems sumokėjo tiek pat, kiek mokėjo ir kitiems. Ir visus iškeldino. Tiek draugiškai, tiek priverstinai.

Tada priverstinai iškeldintųjų artimieji bei pažįstami ir kreipėsi į Žmogaus teisių gynėjus – kaltino Azerbaidžano valdžią nedemokratišku elgesiu. Bet jei valdžia būtų sumokėjusi tiek, kiek iškeldinamieji reikalavo, ar triukšmas dėl „azerbaidžanietiškos diktatūros specifikos“ būtų kilęs?

***

Taigi Azerbaidžanas, kurį teko išsvysti savo akimis, – visai nepanašus į tą šalį, kurią vaizduoja kritiško dokumentinio filmo režisierė. Žinoma, Azerbaidžano pažinti per keletą dienų – neįmanoma. Bet pamilti šį miestą – lengva, paprasta, natūralu. Šis miestas palieka neišdildomą išpūdį. Baku išpūdin-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

gas net tiems, kurie vaikščiojo Paryžiaus, Berlyno, Briuselio, Londono gatvėmis.

Pirmiausia – išpūdinga jau minėta Vėliavos aikštė. Akivaizdu, kad tos aikštės įkūrimas – puikus Azerbaidžano valdžios sumanymas. Tai – ir Azerbaidžano prezidento Ilhamo Alijevo nuopelnas.

Naktį išpūdingi ir tie Baku dangoraižiai, ant kurių stiklinių sienų galingi lazeriai piešia besiplaikstančią mėlyną – raudoną – žalią Azerbaidžano vėliavą. Lazerių sukurta vėliava taip pat matoma iš labai toli.

Žavinga beveik 14 km ilgio Baku krantinė, skendinti palmių, pušų, gėlių žalumoje, papuošta kiaurą parą veikiančių fontanų. Erdvi, spalvinga pėsčiųjų zona, jungianti Baku senamiestį su naujaisiais rajonais. Čia irgi gausu gėlynų, fontanų. Baku centre į dangų šauną dešimtys modernių viešbučių. Azerbaidžaniečiai didžiuojasi, kad jų sostinėje – itin daug pačios aukščiausios klasės viešbučių – dangoraižių: *Hilton Baku, Kempinski Hotel, JW Marriott Absheron Baku, Fairmont Baku...*

Išpūdingas ir Heidar Alijevo vardo konferencijų centras, kuriame dirbo 3-asis Baku tarptautinis humanitarinis forumas. Minėtas centras – moderniosios architektūros pavyzdys. Savo apvaliomis, neįprastomis formomis jis natūraliai papildė modernios ir tuo pačiu musulmoniškos sostinės panoramą.

Beje, jei manote, jog musulmoniškasis Azerbaidžanas labai konservatyvus, – klystate. Baku gatvėse sutiksime merginų, moterų, kurios segi užtekčiai trumpus sijonus ir dėl to niekas nesipiktina. Net žaviosios Azerbaidžano prezidento Ilhamo Alijevo dukros į 3-įjį Baku humanitarinį forumą atvyko segėdamos ne pačius ilgiausius sijonus.

Savo skiriamąjį bruožą turi Baku senamiestis. Baku senamiesčio su niekuo nesupainiosi. Čia – ir didingi gynybinės sienos bokštai, ir siauros, vos kelių metrų pločio gatvelės, ir azerbaidžanietišku suvenyrų parduotuvės, ir maloniai savo prekes siūlantys verslininkai, ir turistų laukiančios kavinės...

O kiek daug Azerbaidžano sostinėje jaunų žmonių?! Mandagūs, paslaugūs, besišypsantys jaunuoliai ir merginos – tai dar vienas skiriamasis Azerbaidžano bruožas, bylojantis apie nacijos gyvybingumą, energingumą, perspektyvumą. Užkalbinti praeiviai tvirtino, kad jaunų, nė 35-erių metų neturinčių azerbaidžaniečių, – daugiau nei pusė.

Senstanti Europa gali Azerbaidžanui tik pavydėti tokių puikių demografinių rodiklių. Juolab kad per pastaruosius du dešimtmečius rimtų politinių, ekonominių ir kultūrinių pasiekimų Azerbaidžanas pasiekė ypač sudėtingomis sąlygomis. Praradus Kalnų Karabachą Azerbaidžanui teko sunki našta – priglauti milijoną pabėgėlių. Sutikite, devyneta milijonų gyventojų skaičiuojantys valstybei – tai rimtas iššūkis.

***

Pasibaigus 3-jojo Baku Tarptautinio humanitarinio forumo diskusijoms, svečiams buvo sudaryta galimybė pasirinkti keletą ekskursijų į skirtingus šalies regionus. Šių eilučių autorius pasirinko Giandžą. Giandža – vienas didžiausių Azerbaidžano miestų po sostinės Baku. Kad ir kaip besistengtumei, per keliolika valandų neįmanoma visko sužinoti, pamatyti, suprasti.

Tačiau išpūdingų užteks visam gyvenimui. Šventė, kurią padovanojo Giandžos gyventojai, – atmintyje išliks ilgam. Centrinės Giandžos gatvės ir aikštės buvo sausakimšos. Regis, svečių pasitikti sugūžėjo visas miestas.

Azerbaidžanietiškam svetingumui nebuvo ribų. Būtent Giandžoje mes išvydome, kaip temperamentingai, virtuoziskai, artistiskai azerbaidžaniečiai atlieka savo šokius, kokios melodingos tautiškos dainos, giesmės, eilėraščiai, kokius šarvus ir ginklus nešiojo senovės kariai, kokiais sudėtingais ornamentais papuošti kilimai, kokie skanūs nacionaliniai sūriai, saldumynai ar čia pat, po atviru dangumi, iškepti avienos kepsniai.

O kokie spalvingi azerbaidžanietiški tautiniai drabužiai?! O kokie mieli azerbaidžaniečių vaikučiai, dėvintys nacionalinius drabužius?! Visa Giandža stengėsi kuo daugiau mums papasakoti apie savo didvyrius – karžygius, papročius, tradicijas.

Nacija, kuri augina tiek daug vaikų ir kuri taip didžiuojasi savo istorija, tradicijomis, papročiais, – turi ateitį. Gražią ateitį. Todėl ir pavydžiu Azerbaidžanui. Draugiškai, nuoširdžiai pavydžiu.

Virgilijus Alekna: reikia didžiuotis savo vėliava Gražus naujakurių pavyzdys

Per valstybines šventes visi privalo kelti vėliavas ir tų dienų yra nemažai. Žinoma, yra labai gražu, kai Lietuvos trispalves puošia mūsų pastatus. Kartais tenka matyti kiaurus metus kabančias vėliavas prie privačių namų ar jų kiemuose. Yra tokių vietų, kur visada Lietuvos vėliavos yra iškeltos ir, mano nuomone, tai sveikintinas dalykas”, – teigia lengvaatletis, disko metikas Virgilijus Alekna. Dukart Pasaulio čempionas V. Alekna keletą kartų lankėsi Jungtinėse Amerikos Valstijose. „Jų valstybinė vėliava iškelta praktiškai visur ir visada. Teko matyti ir tikrai išpūdingų dydžių vėliavų. Matosi, jog piliečiai didžiuojasi savo valstybe, šalies istorija”, – dalinasi išpūdžiais garsus sportininkas.

Neseniai naujoje, besikuriančioje, Pilies gyvenvietėje (Vilniuje, V. Alekno kaimynystėje), Vilniaus gražinimo Lietuvai 1940 m. spalio-lapkričio mėn. paminėjimo proga vyko didelės istorinės vėliavos su Vyčio iškėlimo šventė. Į šią visuomeninę ir pilietinę akciją susirinko verslo, kultūros, sporto, mokslo atstovai – šeimos su vaikais. „Vėliavos iškėlimu, Vilniaus gražinimo metinių proga, naujai įkurtoje gyvenvietėje, norėjome atkreipti visuomenės dėmesį į Lietuvos istoriją, kad turime kuo didžiuotis, bei pakelti pilietinę dvasiją”, – skatindamas patriotiškumą kalbėjo Rokas Volungevičius, Pilies gyvenvietės bendrijos pirmininkas.

Ši vėliava 2012 m. keliavo su ekspedicija „Amber route BC”, kurios metu buvo įrodytos „gintaro kelio” sąsajos su „šilko keliu” ir tais pačiais metais vėliava garbingai plevėsavo Pasaulio lietuvių suvažiavime Harmonizacijos parke.

„Vyčio vėliava žadina mumyse mūsų savą lyderystės geną, – aiškino Vilniaus ir ISM universitetų dėstytojas, verslo konsultacijų įmonės „Cezaris” įkūrėjas Mindaugas Kubilius. – Mes paliekame XX amžiaus tautines godas, ir drąsiai žvelgiame į Lietuvos plėtros viziją. Vytis yra šios vizijos nešėjas. Jeigu namų kvartalai stotasi apie Vyčio simbolį, tai ir parodo, kad žmonės tapatinasi su drąsios Lietuvos vizija.”

Vilniuslifestyle.lt info ir nuotr.

Apie Lietuvos pirmininkavimo ES tikslus

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvos ir Kroatijos ambasadoriai taip pat susitiko su vieno prestižiškiausių JAV – Čikagos universiteto (Univeristy of Chicago), Politikos instituto studentais bei dėstytojais, su kuriais diskutavo JAV ir ES bendradarbiavimo, demokratijos plėtros, saugumo politikos ir kitomis temomis. Studentų klausiamas, ambasadorius Ž. Pavilionis kalbėjo apie Lietuvos, kaip vienos sėkmingiausių regione, transformacijos istoriją, stojimo į ES ir NATO procesus, o taip pat apie JAV ir ES ekonominio bendradarbiavimo stiprinimo įtaką demokratijos raidai pasaulyje. Kroatijos ambasadorius J. Paro pristatė Kroatijos nueitą kelią nuo karo nuniokotos valstybės iki šalies ES narės.

Čikagos universiteto Politikos instituto steigėjas ir direktorius yra David Axelrod, pagrindinis JAV prezidento B. Obama perrinkimo kampanijos strategas, šiuo metu užimantis vyriausiojo prezidento patarėjo pareigas. Instituto tikslas – ruošti naują JAV politikos ir administracijos vadovų kartą.

LR generalinio konsulato Čikagoje
informacija ir nuotraukos

LAIŠKAI

ĮDOMIAUSIO METŲ STRAIPSNIO KONKURAS

Gerbiama redakcija,

Savo balsą už įdomiausią metų straipsnį turiu padalinti lygiom, nes neįmanoma pasirinkti tarp jų. Balsuoju už kultūriniame priede išspausdintą Gražinos Mareckaitės straipsnį „Dievo ožkelė” (2012 gruodžio 22 d. – red. pastaba) ir per kelis numerius ėjusį John Rapšio straipsnį apie lietuvius Prancūzų Svetimšalių Legione („Agadir: legionieriaus Simulio senajame Maroke”).

Šie straipsniai buvo man tokie įdomūs ir įtraukiantys, kad net iki įkyrumo „terorizavau” savo namiškius ir šeimyną, kad būtinai juos paskaitytų. Tikrai neeiliniai rašiniai.

Labai laukiu daugiau šių autorių kūrybos.

Ona Daugirdienė
Burr Ridge, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso.

Balsuokite už įdomiausią 2013 m. „Drauge” paskelbtą straipsnį. Siūlykite iki gruodžio 20 d.
tel.: 773-585-9500 arba el. paštu:
redakcija@draugas.org.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Lapkritis paprastai kupinas paslaptingo. Minime Vėlines, švenčiame Halloweeną, pasukame laikrodžio rodykles ir skaičiuojame vis trumpesnes dienos valandas.

Šią savaitę „Rytys“ pasakoja apie du, rodos, skirtingus renginius: vieną – meno vakarą, kitą – Halloweeno šventę. Kas juos sieja? Žinoma, Rytų pakrantė ir tai, kad abiejų renginių organizatoriai ir dalyviai yra lietuviai. Tačiau yra ir dar vienas elementas – menas ir paslaptingumas.

Einant į persirengėlių vakarėlį reikia pasitelkti vaizduotę, norint sukurti išskirtinę kaukę, o originalių kaukių persirengėlius tokiuose vakarėliuose sunku atpažinti. Į meno parodas lankytojai paprastai susirenka pasigrožėti menu, tačiau Bostono parodoje „Langu šešėliuose“ buvo ir mistikos. Kokios? Apie tai bei Baltimorės lietuvių Halloweeno linksmybes ir kviečiame paskaityti šios dienos „Rytyje“.

Bostoniečiai rinkosi į meno vakarą „Langu šešėlyje“

Meno vakaro „Langu šešėlyje“ organizatoriai džiaugėsi smagiu renginiu (iš k.): Martynas Limantas, Andrius Limantas, Audronė Mačiūnaitė ir Arnas Gasparonis.

VAIDA LOWELL

Spalio 20 d. Bostono lietuviai pirmą kartą rinkosi į neformalią meno parodą, paslaptinai pavadintą „Langu šešėlyje“. Žaismingoje „meno vakaruškoje“ visi apsilankiusieji turėjo „užsiantspauduoti“. Kupiname „burtų“ tautiečių susijime netilo šurmuly, muzika ir pokalbiai apie meną. Apie šį vakarą „Draugui“ trumpai papasakojo viena renginio organizatorių **Audronė Mačiūnaitė**.

– Kodėl renginys buvo pavadintas „Langu šešėliuose“?

– Ši rudeniška, poetiška vakaro pavadinimą sugalvojo Martynas Limantas. Idėja kilo iš to, kad visų susibūrusių menininkų kūriniai pasirodė labai intravertiški, „dienoraštiniai“, pilni „šešėlių“ iš slaptų sielos ir pasamones užkampių. Ko gero, dar ir dėl to, kad renginys buvo numatytas vis ilgėjant rudens vakarams, artėjant tamsos šventėms Halloweenui ir Vėlinėms.

– Ar toks renginys Bostono lietuvių bendruomenėje organizuojamas pirmą kartą?

– Parodų Bostono lietuvių bendruomenėje yra buvę, tačiau tokia neformalesnio pobūdžio, surengta baro patalpose – pirmą kartą. Buvo šiek tiek neaiškumo, sunku buvo numatyti kaip viskas pasiseks, kaip parodysimė paveikslus tam nepritaikytoje patalpoje, ar susirinks bent minimalus žmonių skaičius, tačiau viskas iš-

sisprendė sklandžiai. Be abejo, esame dėkingi Bostono Lietuvių klubo baro vadovui Jonui Skabeikiui bei barmenei Vydai Lapinskienei už geranoriškumą ir bendradarbiavimą.

– Kaip ir kam gimė šio renginio idėja?

– Jau niekas nebeatseka kam kilo idėja surengti šią parodą, bet viskas įvyko šios vasaros „Neringos“ suaugusiųjų stovykloje „Meno 8 Dienos“ Vermonte. Kaip žinia, daug šaunių dalykų nutinka atsitiktinai susibūrus ir susibičiuliavus žmonėms, kurie turi bendrų pomėgių, tikslų ir sumanymų. Toks buvo ir šis atvejis. Paskui viskas kažkaip savaime išsirutuliojo. Tiksliau būtų sakyti, kad renginys įvyko dėl grupelės vietinio jaunimo geranoriškumo ir energijos.

Keletą sykių susibėgome su Martynu Limantu bei Aisčiu Juška. Martynas išrinko dieną ir patalpas, Andrius Limantas prikalbino savo klasikus muzikantus ir suspaudė varškės sūrį, aš paruošiau skelbimą ir pasirinkau parodos estetiką, Aistis reklamavo renginį, Arnas Gasparonis prikėpė naminės duonos ir prisidėjo muzikuojant, o žiūrovai susirinko.

– Kas smagaus nutiko?

– Vakarui pagyventi sumanėme mažytį netikėtumą – visus paženklinti! Ši mintis man kilo iš domėjimosi tatuiruotėmis, kūno ženklais, kaip antropologiniais reiškiniais. Randai ir įvairūs kūno ženklai jau prieš daugybę tūkstančių metų buvo tarsi žmogaus tapatybės „dokumentas“. Jie nusakydavo priklausymą tam tikrai genčiai, tautai ar socialiniam sluoksniui. Kiekviena bendruomenė turėjo savitus simbolius, piešinius. Iš to ir kilo idėja visus susirinkusius į meno vakarą paženklinti antspaudais, išraižytais baltų kultūros archeologiniais simboliais bei stilizuotais savo paveikslų žen-

lais. Pamenu, juokavau, jog vienas labai emigrantiškas antspaudas, kurį pavadinau – „Paukštis be instinkto grįžti namo“, puikiai tiko paženklinti ir įvardinti visus susirinkusius, nes beveik visus sieja bendra emigrantų dalia.

– Ar renginys taps tradiciniu?

– Kadangi renginys buvo gan spontaniškas, apie jo vartimą tradicija net nepagalvojome. Manau, kad tai būtų šauni idėja ir labai realiai įgyvendinama, nes kūrybingų ir įdomių žmonių, tiek Bostone, tiek aplink jį, tikrai netrūksta. Tereikia tik šiek tiek organizacinės iniciatyvos, juolab kad Bostono Lietuvių Bendruomenė turi puikias patalpas.

Atsakymas, ar renginys pasisekė, ar ne, visuomet yra santykinis, bet manau, jei vakaras buvo šiltas nuo besišypsančių veidų, jei netrūko pokalbių, pažinčių, jaukaus gitarų bruzdesio, lietuviškų vaišių, jei niekas neskubėjo išeiti, o vienas dailininkas net ėmė ir išdovanojo savo tapytus natiurmortus, vadinasi buvo smagu! Smagu savo genty!

Renginyje skambėjo gitarų muzika.

Visi vakaro dalyviai buvo žymimi antspaudais, išraižytais baltų kultūros simboliais.

Paženklintus antspaudu „Paukštis be instinkto grįžti namo“ sieja emigranto dalia.

Baltimorės persirengėlių šventėje nugalėjo piratė ir „panelė”

Baltimorės lietuvių Halloweeno vakarėlyje žavingiausias kaukės nugalėtoja tapo Alina, originaliausias – Rytis Grybauskas.

DAIVA MELINGYTĖ-GAVRILČIKAS

Spalio 26 d. Baltimorės lietuviai rinkosi į Halloweeną, persirengėlių šventę. Jau antrus metus vietos lietuviams šventę Baltimorės Lietuvių namuose organizuoja tautinių šokių grupė „Malūnas”.

Persirengėlių šventėje kostiumų būta įvairiausių.

Audriaus Mališausko nuotraukos

Kostiumų čia būta įvairiausių – nuo kapitonų ir vienuolių, iki boksininkų ir trenerių! Vyko žaidimai tiek vaikams, tiek jų tėveliams. Dalyviai rungėsi, kas greičiau „aprengs” draugą tualetiniu popieriumi, taip pat žaidė ir „muzikinę kėdę”. Šokių grupės „Malūnas” nariai vaišino svečius lengvais užkandžiais. Buvo linksma ir smagu!

Prieš vakarėlio pabaigą, buvo apdovanoti pačių šauniausių kaukių savininkai.

Žavingiausias kaukės nugalėtoja tapo Alina, tą vakarą vilkėjusi piratės kostiumą. Originaliausias kaukės nugalėtoju tapo šokių grupės „Malūnas” vadovas Rytis Grybauskas. Tiesa, tą vakarą jis buvo panašesnis į Rytę, nes buvo apsirengęs žaismingais ir ryškiais panelės aprėdais.

Po apdovanojimų svečių laukė diskoteka, kurioje linksminomės iki pat vidurnakčio.

Vakarėlio dalyviai žaidė smagius žaidimus.

Lietuvai rūpi vertybinė Europos tautų branda

Lapkričio 10 d. Philadelphijoje vykusiame tarptautiniame simpoziume žinomi JAV ir Lietuvos politikai, istorikai ir bendruomenių atstovai diskutavo apie Lietuvos žydų praeitį, dabartį ir ateitį.

Lietuvos kultūros ministras Šarūnas Birutis savo sveikinimo kalboje pabrėžė Lietuvos Vyriausybės nuveiktus darbus siekiant išsaugoti žydiškos lietuvių kultūros atminimą. Ministras sakė, kad Lietuvos žydų paveldas yra neatskiriama Lietuvos kultūros paveldo dalis.

„Lietuvos Vyriausybė siekia istorinio teisingumo ir kovoja su visomis antisemitizmo formomis”, – teigė Š. Birutis.

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis atkreipė dėmesį į tai, kad tarptautinis simpoziumas apie Lietuvos žydus surengtas kaip vienas Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai renginių JAV.

„Po didžiųjų netekčių amžiaus Lietuva iš naujo atranda savo kultūrinį palikimą ir valstybės tapatybę. Mūsų šaliai pirmininkaujant ES, toks renginys apie Lietuvos žydų praeitį, dabartį ir ateitį yra lyg įrodymas, kad Lietuvai rūpi ne tik finansiniai, infrastruktūriniai ir politiniai ES reikalai, bet ir vertybinė Europos tautų branda”, – kalbėjo ambasadorius.

Simpoziume pranešimus skaitė Brandeis universiteto profesorius Antony Polonsky, Lietuvos Istorijos instituto direktoriaus pavaduotojas

Darius Staliūnas, Millersville universiteto profesorius Saulius Sužiedėlis, VDU Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto dekanas Šarūnas Liekis, JAV kultūros paveldo išsaugojimo užsienyje komisijos narys Herbert Block ir Lietuvos ministro pirmininko vi-

suomeninis konsultantas Antanas Zabolis.

Simpoziumo dalyvius sveikino Amerikos žydų komiteto vadovas Fred Strober, Izraelio generalinis konsulas JAV Vidurio Atlanto regionui Yaron Sidemen, Amerikos nacionali-

nio žydų muziejaus direktorė Ivy Barsky.

Amerikos nacionalinio žydų muziejaus patalpose Philadelphijoje surengtame renginyje dalyvavo apie 150 žmonių.

Tarptautinis simpoziumas apie Lietuvos žydus surengtas kaip vienas iš Philadelphijoje vykusio „Lietuvos festivalio” renginių.

LR ambasados JAV info

Washingtonė – Lietuvos šiuolaikinis menas

Darbus pristato K. Kuizinas, už jo – Amerikos universiteto Muziejaus Katzen meno centre direktorius ir kuratorius Jack Rasmussen.

Lapkričio 8 dieną Amerikos universitetui priklausančiame Katzen meno centre atidaryta Lietuvos šiuolaikinio meno paroda „Didesnio dalis”. Projekto iniciatoriaus – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos užsakymu parengtos ekspozicijos idėja – per dvidešimties žymiausių šiuolaikinių Lietuvos menininkų garsiausių kūrinių fragmentų atspaudus atspindėti dviejų paskutinių dešimtmečių Lietuvos šiuolaikinio meno raidą. Parodos atidaryme Washingtonė dalyvavo ir darbus pristatė vienas iš projekto kuratorių – Kęstutis Kuizinas, svečius pasveikino LR ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis.

Be Jungtinių Amerikos Valstijų paroda per Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pusmetį aplankys Daniją,

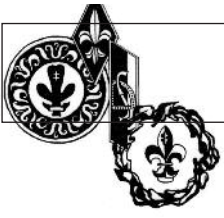
Baltarusiją, Čekiją bei Prancūziją.

Parodos darbų autoriai – Aidas Bareikis, Gintaras Didžiapetris, Laura Garbštienė, Arūnas Gudaitis, Kristina Inčiūraitė, Donatas Jankauskas, Patricija Jurkšaitytė ir Marius Puskunigis, Žilvinas Kempinas, Juozas Laivys, Dainius Liškevičius, Mindaugas Lukošaitis, Raimundas Malašauskas, Darius Mikšys, Deimantas Narkevičius, Mindaugas Navakas, Audrius Novickas, Artūras Raila, Eglė Rakauskaitė, Nomedas ir Gediminas Urbonai, Darius Žiūra. Beveik trečdalis jų didžiąją metų dalį praleidžia ne Lietuvoje, o ir gyvenantys Lietuvoje yra nuolatiniai tarptautinių parodų dalyviai.

LR ambasados JAV info ir nuotr.

Apsilankykite
„Draugo”
internetinėje
svetainėje
www.draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Gilwello mokyklos C7-152-13 štabas ir kursantai.

Gilwello mokyklos kursas - 2

C7-132-13

V.S. AUŠRA JASAITYTĖ PETRY

Gilwello kursų C7-152-13 adjutantės padėjėja

Antrasis savaitgalis

Ir vėl kursantai pradėjo rinktis anksti šeštadienio rytą. Vėl su entuziazmu, su šypsena. Šalta. Susirinkome visi, štabas ir kursantai, Gilwello aikštėje. Sesė Audra Lintakienė pasveikino visus atvykusius. Kursantai, išsiriakavę su savo skilčių padarytomis gairėlėmis, klausėsi pranešimų ir su Gilwello daina įžygiavo į vėliavų pakėlimo aikštę.

Vėliavoms iškilus, kursantams buvo pranešta, kad „Venturing Crew 422“ kviečia į pristatymą. „Venturing Crew 422“ – tai mišri draugovė, priklausanči Amerikos skautams (Boys Scouts of America) ir skirta skautams ir skautėms nuo 14 iki 21 metų. Šie nuostabūs skautai ir skautės pamokė kursantus, kaip taisyklingai įkurti savo pastovyklę. Po pamokos kursantai susirado savo pastovykles ir įsikūrė.

Kursantai buvo pamokyti, kaip

naudotis „GPS“ sistema, kad susirastum savo pastovyklę. Kai kuriems tai buvo labai lengva, kitiems – ne taip, o kai kurie pasimetė. Bet visi dirbo kartu – kaip skiltis.

Kursantai turėjo daug laiko įsikurti, nes vėl reikėjo skubėti į paskaitas. Paskaitos buvo įdomios – žaidimai. Tuose žaidimuose turėjo dalyvauti visa skiltis, visi turėjo dirbti kartu.

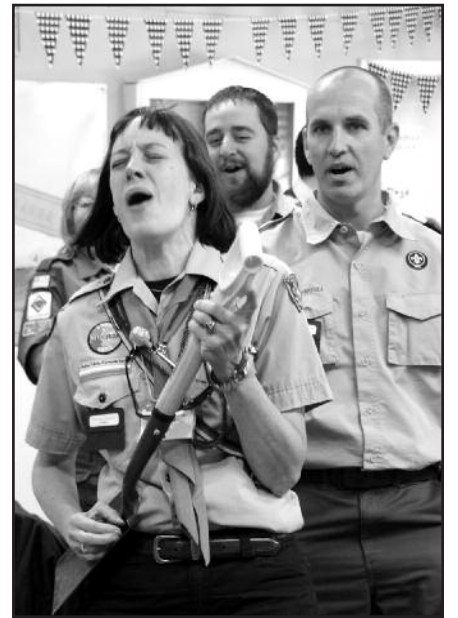
Šis savaitgalis kursantams buvo lengvesnis. Jie stovyklavo: virė sau valgyti, miegojo palapinėse savo pastovyklėse. Kai kurie taip stovyklavo pirmą kartą, bet visi prisitaikė. Buvo gera nuotaika.

Šį savaitgalį skiltys turėjo vesti programas prie laužo, vesti susikauptimo valandėles, pristatyti savo skilties temą. Skilčių temos įvairios: pirmoji pagalba, vasaros stovyklos, iškylos, Gilwello kursų svarba ir kt. Visi prisijuokė, visi ko nors naujo išmoko.

Nors šis kursas buvo ruošiamas Amerikos skautų, mūsų lietuvių skautės supažindino su mūsų turtinga lietuvių skautų istorija. Prie Gil-

wello vėliavų aikštės kas rytą buvo keliama Lietuvos vėliava. Per susikaupimą sesė Ramunė visus mokė lietuviškų giesmių. Sesės pavaišino visus kursantus lašiniuočiais. Džiugu, kad sesės lietuvių į šiuo kursu atsižėję tikrai daug energijos ir entuziazmo.

Kursai sėkmingai pasibaigė. Liko daug prisiminimų. Dabar kursantams laikas įgyvendinti skautiškuose bilietuose surašytus savo tikslus. O mūsų, kurie buvome pakviesti į štabą, pareigos šiam kartui atliktos. Širdyse ir mintyse lieka džiaugsmingi prisiminimai.

Ps. fil. Ramona Steponavičiūtė - Žemaitienė su entuziazmu priima skilties kastuvėljį.

Jps. Vilija Pauliūtė laiminga, kad prasidėjo antroji Gilwello mokyklos savaitė.

„Aušros Vartų/Kernavės“ tunto Gilwello mokyklos kursantės: ps. fil. Ramona Steponavičiūtė-Žemaitienė, s. fil. Ramunė Gaizutytė-Papartienė ir v.s. fil. Vida Brazaitytė.

v.s. Audros Lintakienės nuotraukos

Pasižymėkite savo kalendoriuose!

Po įvairių diskusijų ir pasitarimų buvo nutarta, kad 2014 m. birželio 14–15 d. vyks „Paslapčių ieškonė – Washington D.C.“

Kas yra „Paslapčių ieškonė“?

„Paslapčių ieškonė“ yra vienos dienos skautiškas įvykis, panašus į televizijos „reality“ programą, „Amazing Race“. Mišrios skiltys keliaus po įvairias vietas (pastatus, parkus ir t. t.), kol pasieks ieškonės pabaigą. Skiltys sužino apie ieškonės kelio atkarpą tik tada, kai gauna „Paslapčių raktus“ („Clues“). „Paslapčių raktai“ išvardina vietovę, kurioje reikia rasti kitą „raktą“. Kartais skiltys turės išspręsti įvairius skautiškus galvosūkius („Roadblocks“) ir nugalėti kliūtis („Detours“) – tik tada gaus kitą „Raktą“. Skiltys gali keliauti pėsčiomis arba viešojo transporto priemonėmis, bet ne automobiliais ar taksi.

„Paslapčių ieškonėje“ gali dalyvauti prityrusieji skautai/skautės, jūrų skautai/skautės, kurie iki birželio 14 d. bus sulaukę 13 m. amžiaus.

Šie kariai iš Marijampolės tarnavo Afganistane.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

Lietuvos kariai Afganistane: prisiminimai ir fotografijos

ALGIS VAŠKEVIČIUS

2013 m. rugpjūčio mėnesį Lietuva baigė daugiau nei aštuonerius metus trukusią pirmąją ir didžiausią savo savarankišką tarptautinę misiją – vadovavimą NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų Goro provincijos atkūrimo grupei Afganistane. Tai buvo bendras karių ir civilių projektas. Lietuva drauge su kitomis užsienio šalimis – Danija, Gruzija, Islandija, Japonija, JAV, Kroatija ir Ukraina – padėjo Afganistano valdžiai plėsti įtaką Goro provincijoje, užtikrinti saugumą ir sudaryti tinkamas sąlygas provincijai atkurti.

Apie šią misiją, karių darbą ir laisvalaikį pasakoja nauja fotografijų paroda, kuri pirmiausia buvo atidaryta Seime, o po to pradėjo kelionę po įvairius Lietuvos miestus. Pirmiausia ją galėjo pamatyti ir įvertinti Marijampolės kultūros centre apsilankę žiūrovai.

Spalvotose nuotraukose – akimirkos iš Lietuvos karių tarnybos, įvairių operacijų ir poilsio, Afganistano žmonės, jų kasdienybė. Parodai atrinkta tik nedidelė dalis iš gausios nuotraukų kolekcijos, daug fotografijų yra patalpinta Krašto apsaugos ministerijos interneto svetainėje.

Afganistane tarnavo beveik pusšimtis Marijampolėje dislokuoto Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono karių. Jiems teko stovyklos aprūpinimo užduotys, geriamojo vandens tiekimas, materialinių vertybių pristatymas.

Kai kurie jų į misiją Afganistane vyko po kelis kartus, nemažai karių apsilankė ir parodos atidaryme. Čia kalbėjęs Marijampolės karinės įgulos kapelionas majoras Edvardas Baniulis sakė, kad į Afganistaną kartu su kariais vyko du kartus – su 6-ąja ir po kelerių metų – 16-ąja grupe. Per tuos metus Afganistanas, pasak kapeliono, gerokai pasikeitė.

„Atsirado keliai per dykumą, atsirado asfaltas, nauji pastatai, bet nežinau, ar mes pakeitėme pačius žmones. Tai didžiulių kontrastų šalis, ir daug kas ten stebino. Negali nesistebėti, kai 15 laipsnių šaltyje matai lauke basą pusnuogį vaiką, bet vietos gyventojai tik sulaukusiems penkerių metų vaikams suteikia vardą, nes iki to laiko jų mirtingumas labai

didelis. Žmonės ten noriai bendrauja, mūsų aplinkoje jie mokėsi lietuvių kalbos, o mane vadino mu-la“, – prisiminė kapelionas.

Per visą misijos laikotarpį Lietuvos vadovaujamoje Goro provincijos atkūrimo grupėje tarnavo daugiau nei 2,500 Lietuvos karių – 17 pamainų po maždaug 150 žmonių, į misiją vyko ir keturios Krašto apsaugos savanorių pajėgų rinktinės. Lietuviai kartu su kitų Goro bendradarbiavusių šalių kariais užtikrino saugumą ir stabilumą provincijoje, sudarė sąlygas veikti vietos valdžiai ir saugiau vykdyti civilinius projektus.

Per misijos laikotarpį Goro provincijoje su Lietuvos parama įgyvendinta daugiau nei 200 vystomojo bendradarbiavimo projektų, kurie sustiprino valdžios institucijų gebėjimus, švietimo ir sveikatos sektorių, paskatino kaimo plėtrą, pagerino infrastruktūrą. Paskaičiuota, kad iš viso per aštuonerius metus Lietuvos krašto apsaugos ministerija savo karių veiklai užtikrinti skyrė 307 milijonus litų (apie 120 mln. dolerių). Dar 17,9 mln. litų (apie 7 mln. dolerių) pridedo Užsienio reikalų ministerija, tad kiekvienam Lietuvos gyventojui tai kainavo apie 14 litų (5,5 dolerio) per metus.

Patys didžiausi lietuvių projektai – Čagčarano miesto ligoninės atnaujintos, šio miesto vaikų namai, gatvių asfaltavimas, oro uosto takų tiesimas, infrastruktūros atstatymas. Lietuvos lėšomis čia pastatytos 22 mokyklos, kuriose pradinį išsilavinimą įsigijo apie 4,500 vaikų, atidarytos bibliotekos, kompiuterių klasės, pastatyta provincijos prokuratūra, atstatytas Goro apeliacinis teismas, įrengtas Valsybės tarnautojų rengimo centras.

Nuotraukose – prisiminimai iš Afganistano.

rengė daugiau kaip 700 įvairaus rango Afganistano nacionalinės policijos pareigūnų ir per 1200 nacionalinės armijos karių.

Tarpininkaujant vietos institucijoms, vietos bendruomenėms buvo perduota maisto produktų, medikamentų, palapinių, kitų būtiniausių daiktų. Mūsų kariai perdavė ir Lietuvos moksleivių, bendruomenių, viešųjų įstaigų, nevyriausybinų organizacijų numegztų šalių, pirštinių, dovanų Goro

vaikams piešinių, knygų, žaislų. Lietuvoje buvo surengtas Goro provincijos moterų rankdarbių aukcionas, piešinių parodos.

Lietuvos vadovaujama stovykla dabar yra perduota Afganistano nacionalinei armijai. Lietuva šios šalies vyriausybei neatlygintinai paliko turto už maždaug 15 mln. litų (apie 5,88 mln. dolerių). Veiklai nereikalinga įranga ir transporto priemonės gabenamos atgal į Lietuvą, tai daroma padedant JAV partneriams.

„Manau, kad mūsų misija buvo prasminga, ir svarbiausia, sėkminga. Goro provinciją palikome padariusią didelę pažangą, o patys įgijome neįkainojamos patirties. Į kitas galimas operacijas žvelgiame kaip į iššūkį, tačiau žinome, kad su juo susidorosime. Esame pasirengę panaudoti visas įgytas žinias. Pasirengę prisidėti kuriant saugesnį pasaulį“, – apibendrinamas aštuonerius metus trukusios misijos Afganistane rezultatus Seime vykusioje konferencijoje kalbėjo krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

„Praėjus aštuoneriems metams esame stipresni, labiau patyrę ir geriau pasirengę. Sakau tai ramia širdimi, perteikdamas mūsų sąjungininkų vertinimus, kurie ne kartą buvo išsakyti čia Vilniuje, Briuselyje, Vašingtone ar Kabule. Mes tapome tikraisiais saugumo teikėjais. Įgijome patikimo partnerio reputaciją. Įgyvendinome užduotis ir provinciją palikome pasirengusią būti savarankiška“, – teigė ministras.

Pritardama jam, JAV ambasadorė Lietuvoje Deborah Ann McCarthy sakė, kad amerikiečiai visuo met prisimins Afganistaną kaip vietą, kur kartu su Lietuva ir kitais sąjungininkais petys petin gynė bendras vertybes.

Parodos atidarymo akimirkos.

LIETUVA IR PASAULIS

Žurnalistai STT veiksmus „pasveikino“ plojimais

Žurnalistai protestavo plodami.

G. Savickio nuotr.

Vilnius (ELTA) – Lapkričio 11 d. prie Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) būstinės žurnalistai surengė akciją, kurios metu ironišku būdu – plojimais – palydėjo šios įstaigos veiksmus tiriant VSD pažymos nutekimą. Vienas iš akcijos organizatorių Rytis Staselis teigė, jog STT reikia „paploti už labai gerą veiksmą, naikinantį žiniasklaidą“. Vienas pamatinis žiniasklaidos principas yra pasitikėjimas tarp šaltinio ir žiniasklaidos – jeigu tie veiksmai bus tokie, kad šaltiniai ims nebeprisistiekti savo slaptumui, žiniasklaidos kaip tokios nebeliks, jos nebereikės. R. Staselis teigė nelabai supratęs STT vadovo atsiprašymą, kadangi tuo pat metu to-

liau vyko kratos naujienų agentūros vadovės namuose. „Mano supratimu, tai yra pasityčiojimas“, – sakė žurnalistas. Žurnalistų sąjungos pirmininkas Dainius Radzevičius teigė, jog dabar STT kalba vieną, o daro kitą. „Visi žmonės, kurie nėra įtariami nusikaltimų padarymais, turėtų padėti atskleisti nusikaltimus ir priemonės, kurios yra naudojamos prieš juos, turėtų būti teisingos. O dabar liudytojais esantys žurnalistai yra vertinami kaip įtariamieji“. Akcijoje dalyvavo per 50 žurnalistų. Europos žurnalistų federacija griežtai sukritikavo Lietuvos teisės saugos veiksmus prieš šalies žiniasklaidą.

Reikalauta neskriausti Vilniaus rajono lietuvių

Vilnius (ELTA) – Protestuoti prieš planuojamą Veriškių mokyklos uždarymą Vilniaus rajone lapkričio 12 d. prie Vilniaus rajono savivaldybės susirinko apie 50 gyventojų bei jų rėmėjų. Renginio organizatoriai teigė, jog susirinko tam, kad pažvelgtų į Vilniaus krašto raidos problemas, pirmiausiai – švietimo srityje. Kalbėta, jog tėvų prašymai yra išmetami į šiukšlių dėžę, kai jie prašo savo vaikus leisti į lietuvišką mokyklą Vilniaus krašte, o lietuviškos mokyklos

yra prijungiamos prie nelietuviškų, – kalbėjo mitingo dalyviai. Akcijos dalyviai Vilniaus rajono vadovybei kartu su Lietuvos Konstitucija įteikė reikalavimą neuždaryti Veriškių mokyklos. Lietuvių švietimo draugijos „Rytas“ pirmininkas Algimantas Masiulis teigė, jog Lietuvos piliečiai pietryčių Lietuvoje yra skriaudžiami – jaunos šeimos priemiesčiuose statosi namus, vaikų yra daug, o mokyklos ir darželiai veikia lenkų kalba.

Siūloma uždaryti kai kuriuos universitetus

Vilnius (Alfa.lt) – Šiaulių ir Lietuvos edukologijos universitetai nekokybiškai rengia specialistus, tokių universitetų šalyje neturėtų būti, pareiškė švietimo ir mokslo ministras „darbietis“ Dainius Pavalkis. „Universitetai blogina kokybę, bet neuždarami. Klausimas, ar turėtų veikti Šiaulių universitetas, Lietuvos edukologijos universitetas, ruošdami ne visiškai kokybišką produkciją Lietuvos rinkai“, – sakė ministras. Jo tvirti-

nimu, šiemet Šiaulių universitetas priėmė daug pirmakursių, kurių vidurkis gerokai mažesnis už priimtųjų į Šiaulių kolegiją. Jis taip pat kritikavo šiuo metu galiojančią universitetų autonomiją, kuri aukštosioms mokykloms leidžia daryti tai, ką jos nori. D. Pavalkis sakė, kad didžiausia Lietuvos švietimo sistemos problema yra ta, kad ji neparuošia to, ko reikia. Daug yra socialinių mokslų studijų, bet trūksta inžinerinių studijų.

T. Venclovai – aukščiausias Lenkijos apdovanojimas

Varšuva (ELTA) – Lenkijos Nepriklausomybės dienos proga Didžiojo kryžiaus ordinu apdovanotas rašytojas, vertėjas ir publicistas Tomas Venclova. Rašytojas apdovanotas už nepaprastus nuopelnus stiprinant tarpkultūrinį dialogą, humanizmo idėjų sklaidą ir kultūrinio Lenkijos paveldo populiarinimą. T. Venclovai skirtas apdovanojimas yra aukščiau-

sias ne Lenkijos Respublikos piliečiui skiriamas apdovanojimas. Profesorius T. Venclova Vilniaus universitete studijavo lituanistiką. 1975 m. įstojo į Helsinkio grupę. Po kelių metų išvyko į JAV dėstyti Berklio universitete, dėl to jam buvo atimta Sovietų Sąjungos pilietybė. Šiuo metu JAV gyvenantis profesorius specializuojasi rusų ir lenkų literatūros srityje.

Dėl Medjugorjės apsireiškimų nėra priimtas nutarimas

Vatikanas (BNS) – JAV Apaštalinis nuncijus JAV priminė Jungtinių Valstijų katalikams, kad Vatikanas nėra pripažinęs Marijos apsireiškimų Medjugorjėje (Bosnijoje ir Hercegovinoje) kaip tikrų. Arkivyskupo Carlo Maria Viano laiške mons. Roni Jenkins, JAV Katalikų vyskupų konferencijos generaliniam sekretoriui, pranešama, kad šis priminimas susijęs su planuotais vieno iš regėtojų apsilankymais JAV parapijose. Pasak vysk. C. Viano, priminimas buvo išsiųstas arkivyskupo Gerhardo Mullerio, Popiežiškiosios Tikėjimo doktrinos kongregacijos prefekto, prašymu. Jis teigė, jog iki šiol dar nebuvo įmanoma nustatyti, jog buvo regėjimai kaip antgamtiniai apreiskimai, ku-

riuos teigia patyrę regėtojai Medjugorjėje, buvusioje Jugoslavijoje. Laiske rašoma, jog vienas iš regėtojų, Ivan Dragičev, planavo aplankyti eilę JAV parapijų, pasakodamas apie Medjugorję, kur šeši kaimo vaikai sakė pirmą kartą pamatę Mariją 1981 m. birželio mėnesį. Arkivyskupo C. Viano laiške minima, jog „norima užbėgti už akių galimiems I. Dragičev „regėjimams“ jo apsilankymų parapijose metu“. Dauguma Medjugorjės regėtojų sakė, jog apsireiškimai tęsiasi kasdien metų metus. Komisija, Vatikane sudaryta iš kardinolų, vyskupų, teologų ir kitų ekspertų, kurią globoja Tikėjimo mokymo kongregacija, vis dar tebetiria Medjugorjės įvykius.

D. Britanija atnaujinama santykius su Iranu

Londonas (BNS) – Didžioji Britanija, praėjus dvejiems metams po šalies ambasados nuniokojimo Teherane, atnaujinama diplomatinius santykius su Iranu ir paskyrė nenuolatinį reikalų patikėtinį. Tai rodo atsilimą Irano ir Vakarų santykiuose po to, kai savaitgalį Teheranas ir šešios galiausiai pasaulio valstybės, taip pat Didžioji Britanija priartėjo prie susitarimo dėl šalies branduolinės programos. Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministerija pranešė, kad Ajay Sharma, kuris šiuo metu vadovauja ministerijos skyriui Irano reikalams,

netrukus perims naujas pareigas ir ši mėnesį turėtų apsilankyti Teherane. Teheranas reikalų patikėtinį Didžiąjai Britanijai paskyrė Mohammad Hassan Habibollah. A. Sharma pareigas eis Didžiojoje Britanijoje ir nuolat lankysis Irane. Jis buvo britų misijos vadovo pavaduotojas Teherane 2007–2008 m. Londonas šalies ambasada Teherane uždarė 2011 m., kai protestas dėl britų sankcijų įžiebė smurtinius veiksmus, ir protestuotojai įsibrovė į ambasada, nuniokojo bei padegė pastatus.

Varšuvoje kilo susirėmimai su policija

Susirėmimai Varšuvoje.

ELTA nuotr.

Varšuva (ELTA) – Lenkijos sostinėje Varšuvoje per kraštutinių dešiniųjų ir kairiojo sparno aktyvistų susirėmimus riaušinininkai mėtė akmenis ir fejerverkus į policijos pareigūnus, padegtas automobilis. Apie 60 šalikais veidus prisidengusių jaunuolių užpuolė pastatą, kuriame buvo kairiojo sparno aktyvistai. Dešimtys

riaušių policijos pareigūnų bandė išskirti dvi grupes, tačiau jie susidūrė su pasipriešinimu. Neuniformuoti pareigūnai pargriovė ant žemės kelis jaunuolius ir antrankiais surakino rankas. Rusija pareikalavo Lenkijos atsiprašymo, nes ultradešiniųjų pažiūrų riaušinininkai apmėtė petardomis Rusijos ambasada Varšuvoje.

Kinija ir Rusija sugrįžo į JT Žmogaus Teisių Tarybą

Ženeva (BNS) – Kinija, Rusija, Saudo Arabija ir Kuba laimėjo vietas Jungtinių Tautų Žmogaus teisių taryboje, nors šios šalys smarkiai kritikuojamos dėl žmogaus teisių būklės jose. JT Generalinė Asamblėja trejiems metams išrinko 14 naujų narių 47 vietų taryboje, kurios diplomatinė svarba vis labiau didėja, kai Sirijoje vyksta karas, daugėja konfliktų kitur.

Taryba savo darbą pradės 2014 m. sausio 1 d. Į šią Ženevoje būstinę turinčią organizaciją grįžta Prancūzija ir Didžioji Britanija. Savo vietas užsitikrino Pietų Afrikos Respublika, Vietnamas, Alžyras, Marokas, Namibija, Maldyvai, Makedonija, Meksika. Sugrįžus Kinijai, Rusijai, Saudo Arabijai ir Kubai, žmogaus teisių gynėjams kitais metais veikti bus sunkiau.

VERSLO NAUJIENOS

Naujas dangoraižis New York

ELTA nuotr.

New York, Manhattan, iškilmingai atidarytas pirmasis dangoraižis, iškilęs vietoje buvusių bokštų dvynių, kuriuose buvo įsikūręs Pasaulio prekybos centras (PPC). Miesto simboliu tapę dangoraižiai buvo su naikinti per 2001 m. rugsėjo vienuoliktosios teroro atakas. 72 aukštų bokšto „4World Trade Centre“ aukštis siekia 298 metrus, bendras plotas 214,000 kvadratinų metrų. Pastato statyba buvo pradėta 2008 m. sausį. Projekto autorius – japonų architektas Fumihiko Maki. Kompanija „Silverstein Properties“ į projektą investavo 1,67 mlrd. dolerių. Šiuo metu 60 proc. pastato ploto jau išnuomota dviem valstybinėms kompanijoms.

PC atkūrimo projekte numatyti šeši dangoraižiai, muziejus, memorialinis kompleksas (jis buvo atidarytas 2011 m. rugsėjį), transporto mazgas. Kvartalo ašimi taps dangoraižis „One World Trade“, kurio aukštis sieks 541 metrą, simbolizuojantis JAV Nepriklausomybės deklaracijos priėmimo metus. Oficiali jo atidarymo data numatyta 2014 m. Visus objektus atiduoti naudoti planuojama iki 2020 m.

ELTA

„Storebrand“ steigs skyrių Vilniuje

„Storebrand“ įmonė, kuri teikia įvairias paslaugas ir produktus gyvybės bei sveikatos draudimo, pensijos fondų, bankininkystės ir turto valdymo srityse Šiaurės šalyse, planuoja įsteigti IT plėtros filialą Vilniuje. Kompanija pradeda darbą su keturiomis nedidelėmis, judriomis komandomis, vėliau planuoja priimti iki 70 programuotojų.

Įmonė siūlo dirbti su kitais kompetentingais darbuotojais tarptautinėje darbo aplinkoje, naudotis pavydėtina technika, kurios tikslas pagerinti programos kokybę, projekto modelius ir išnaudoti visą naujausią įrangą bei technologijas, kad pagerintų „Storebrand“ grupės produktyvumą.

„Storebrand Baltic“ generalinis direktorius E. Seland teigia: „Šis plėtros etapas yra pirmasis žingsnis kuriant kompetencijos centrą visai ‘Storebrand’ grupei Vilniuje. Kai pradėjome operacijas Lietuvoje, iš pradžių planavome perkelti tik 15 proc. visos grupės verslo funkcijų į Vilnių. Tačiau vietiniai specialistai pranoko mūsų lūkesčius, todėl pasirinkome Lietuvą antraisiais mūsų grupės namais. Mes praplėsime savo darbuotojų komandą ir atsakomybės apimtį“.

„Storebrand“ verslo paslaugų sektorius taip pat labai greitai plečiasi Lietuvoje, ir buvo įkurta daug aukštos kvalifikacijos reikalaujančių darbo vietų. Šis skyrius didžiuojasi greita plėtra: per praėjusius metus darbuotojų skaičius padvigubėjo iki 270 ir turėtų pasiekti 300 iki šių metų galo.

„Tai yra dar vienas konkrečių verslo rezultatų pavyzdys Lietuvoje, kuris pralenkė pačius didžiausius investuotojų planus. Tikiuosi, kad šis plėtros etapas bus sėkmingas ir skatins ‘Storebrand’ steigti dar daugiau investavimo projektų Lietuvoje“, – teigia įstaigos „Investuok Lietuvoje“ generalinė direktorė Milda Dargužaitė.

„Storebrand“ nepaprastai daug dėmesio skiria savo darbuotojų igūdžių tobulinimui. Specialistai, dirbantys Vilniaus verslo centro skyriuose, turi baigti intensyvius švedų ar norvegų kalbos kursus. Naujame IT filiale bus vartojama anglų kalba.

„Storebrand“ įmonės centras yra Norvegijos sostinėje Osle. Ji yra viena didžiausių tokio pobūdžio įmonių Norvegijoje; ji turi savo skyrius Švedijoje ir Lietuvoje. Iš viso įmonėje dirba 2,250 darbuotojų. Ji aptarnauja 1,8 milijono gyventojų.

Valiutų santykis (2013 m. lapkričio 13 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,58 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,41 LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,46 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,11 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,15 LTL

Jūsų sugrąžinti mokesčiai galėjo atsidurti Lietuvoje

Naujame JAV vyriausybės tyrime teigiama, kad daug geriau stabdomas suklastotų mokesčių grąžinimas, bet vis vien įtariama apie 3,6 milijardo dolerių galimai suklastotų federalinių mokesčių grąžinimo atvejų tokiose šalyse kaip Bulgarija, Lietuva, Airija ir Kinija. Pasak Mokesčių administracijos generalinio išdo inspektoriaus, iš viso 655 įtariami suklastoti mokesčių grąžinimo atvejai buvo užpildyti iš vieno adreso Kaune, Lietuvoje. Bendra suma siekė 220,489 dol. Panašiai vienas adresas Šanchajuje buvo įvestas kaip siuntimo vieta 343 mokesčių grąžinimams, kurių suma siekė 156,533 dol.

Jungtinėse Valstijose tarp didžiausių miestų pirmauja Miami su 37,661 įtariamomis klastotėmis, kurių suma siekė 147,4 milijono dolerių. Dar tūkstančiai galimai suklastotų grąžinimo atvejų išsiūsta iš Čikagos, Denverio, Atlanto ir Houstono, kurių suma siekė 250 milijonų dol.

Gana daug panašių klastočių sukūrė tapatybės vagys. Jie užpildo mokesčių grąžinimo blankus naudodami Socialinio Saugumo (*Social Security*) numerius ir kitus duomenis iš nieko neįtariančių mokesčių mokėtojų ir tų, kuriems nereikia pildyti mokesčių grąžinimo anketų, įskaitant vaikus, kai kuriuos vyresnio amžiaus piliečius ir kitus asmenis, turinčius nedideles pajamas.

Tačiau generalinis inspektorius pripažino, kad kai kurie galimai suklastoti mokesčių grąžinimo atvejai galėjo įvykti dėl darbdavių klaidų nurodant algas ir mokesčius darbuotojams.

Iš viso sustabdyta apytiksliai 12 milijardų dolerių suklastotų mokesčių grąžinimo atvejų praeitais metais, o tai yra daugiau nei 8 milijardai 2011-aisiais. Negana to, 3,6 milijardo dolerių 2011 m. yra gerokai mažiau nei 5,2 milijardo suklastotų grąžinimų, kuriuos mokesčių surinkimo agentūra nustatė 2010-aisiais.

USA Today

Connecticuto verslininkams pristatyta Lietuvos ekonomika

Lietuvos generalinio konsulato New York diplomatai lapkričio 8 d. Connecticuto valstijoje esančiame Saint Joseph universitete susirinkusiems verslo ir akademinio pasaulio atstovams pristatė Lietuvos ekonomikos pasiekimus, pirmininkavimo ES Tarybai svarbiausias kryptis ir kvietė investuoti didžiausioje Baltijos valstybėje. Verslininkams paliko išspūdį naujaušias Lietuvą investuotojams pristatantis filmas. Renginį surengusios organizacijos „BALNET“ vadovė Dalia Giedrimienė pristatė organizacijos misiją – skatinti Baltijos šalių ir Connecticuto valstijos bendradarbiavimą bei verslo ryšių plėtrą, taip pat džiaugėsi konkrečiais jau vykdomais Lietuvos ir Connecticuto universitetų bendradarbiavimo projektais. Atkreipti dėmesį į nuolat augančias Baltijos šalių ekonomikos pajėgas amerikiečių verslininkus ragino Hartfordo miesto Tarptautinės verslo tarybos vadovas.

URM info

ICT2013 – gausiausias renginys Lietuvoje

Europos informacinių ir ryšių technologijų renginio „ICT2013: Create, Connect, Grow“ („Informacinės ir ryšių technologijos 2013: kurti, jungti, augti“) dalyvių skaičius buvo didžiausias iš visų Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai renginių. Tris dienas trukusiame ICT2013 dalyvavo beveik 5,000 šios srities atstovų iš viso pasaulio: Europos Sąjungos aukšto rango pareigūnai, žymūs informacinių ir ryšių technologijų srities mokslininkai, jaunieji tyrėjai ir studentai.

ES susitarė dėl 2014 m. biudžeto

Europos Sąjungos Taryba ir Europos Parlamentas lapkričio 11 d. Briuselyje per derybas, kurioms vadavo pirmininkaujanti Lietuva, sutarė dėl 2014 m. ES biudžeto. Biudžeto išsipareigojimai sudaro 142,6 mlrd. eurų, mokėjimai – 135,5 mlrd. eurų. „Tai svarbus žingsnis visai Europos Sąjungai. Sutarėme sustiprinti tokių prioritetinių sričių kaip ekonominis augimas, darbo vietų kūrimas, inovacijos ir humanitarinė pagalba finansavimą. Buvo sustiprintos ES migracijos, prieglobsčio ir sienos apsaugos agentūros, taip pat Europos finansi-

nės priežiūros agentūros. Tarybos ir Parlamento sutarimas – gera naujosios ES daugiametės finansinės programos pradžia“, – sakė Lietuvos finansų viceministras Algimantas Rimkūnas, Ekonominės ir finansinių reikalų tarybos biudžeto klausimais pirmininkas.

Seimas uždraudė gėrimų reklamą jaunimui

Nuo kitų metų sausio 1 d. įsigalios Seimo priimtos naujos Reklamos įstatymo nuostatos, draudžiančios energinių gėrimų reklamą jaunesniems kaip 18 metų asmenims. Už tokias maisto reklamos draudimo normas papildančias Reklamos įstatymo pataisas balsavo 72 parlamentarai. Įstatyme įtvirtinta, kad nurodyti energinius gėrimus kaip rėmėjų gaminius ar kitaip juos reklamuoti bus draudžiama ne tik ugdymo įstaigose, kurias lanko jaunesni kaip 18 metų asmenys, bet ir koncertų, sporto, labdaros ir (ar) paramos bei kitų renginių, skirtų asmenims, jaunesniems kaip 18 metų vietose ir jų reklamoje; teatro spektaklių, kino filmų ir videofilmų, skirtų asmenims, jaunesniems kaip 18 metų, rodymo vietose ir jų reklamoje.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

SPORTAS

Parengė Paul Triukas

„Žalgiris“ laimėjo „A lygą“

Vilniaus „Žalgiris“ kitąmet žais UEFA Čempionų lygos atrankos varžybose.

Š. Mažeikos nuotr.

Praėjusį savaitgalį Vilniaus „Žalgiris“ iškovojo Lietuvos futbolo lygos, „A lygos“, čempionų titulą.

Žalgiriečiams nereikėjo net pergalės norint iškovoti titulą. Jų likimas blogiausiu atveju priklausė nuo varžovų rezultatų. Vilniaus klubas lemiuose rungtynėse susitiko su Marijampolės „Sūduva“. Pirmajame kėlinyje „Sūduvos“ puolėjas Povilas Kisilevskis pasiuntė kamuolį į vartus, išvesdamas marijampoliečius į priekį 1:0. Daugiau žalos varžovams per pirmąsias 45-ias minutes „Sūduvos“ futbolininkai nepadarė. Antrajame kėlinyje žalgiriečiai atrodė dar labiau atsipalaidavę. 49-ąją minutę Karolis Chvedukas padidino „Sūduvos“ persvarą dar vienu įvarčiu, o 71-ąją minutę Audrius Brokas išvedė savo komandą į priekį 3:0. Tik 79-ąją minutę „Žalgirio“ saugas Mantas Kuklys su-

gebėjo sušvelninti skirtumą – 1:3.

Nors „Žalgiris“ pralaimėjo 1:3, lygiosios tarp Klaipėdos „Atlanto“ ir Gargždų „Bangos“ reiškė trečiąją „A lygos“ čempionų titulą Vilniaus „Žalgirio“ klubo istorijoje. „Atlanto“ futbolininkai čempionate liko antri. Treti liko Panevėžio „Ekranas“ futbolininkai, kurie šią vietą iškovojo po pergalės paskutinėse rungtynėse prieš Tauragės „Taurą“. Nepaisant to, jog „Sūduva“ paskutiniame rate įveikė čempionus, jie liko ketvirtoje vietoje.

Šie rezultatai reiškia, kad Vilniaus „Žalgiris“ kitąmet žais UEFA Čempionų lygos atrankos varžybose, o „Atlantas“ ir „Ekranas“ – UEFA Europos lygos atrankoje. Rezultatyviausias „A lygos“ žaidėjas šį sezoną buvo „Sūduvos“ saugas Nerijus Valskis, įmušęs 27 įvarčius.

Naujienos prieš sezono pabaigą

2013-ųjų metų „Formulės 1“ čempionatui artėjant į pabaigą, paskutiniuosius etapus vietoje patyrusių lenktynininkų važiuoti gali jaunieji pilotai. Taip pat jau žinoma, kaip klostysis to-

secchi.

Dabartinis „Ferrari“ pilotas Fernando Alonso po praėjusių lenktynių skundėsi sveikatos problemomis, tačiau tikina, jog galės vairuoti bolidą kitame etape JAV.

Po šio sezono „Ferrari“ komandą paliksiantis Felipe Massa jau žino, kur važiuos kitąmet. Per plauką 2008-aisiais neiškovojęs čempiono titulo, brazilas 2014-aisiais atstovaus „Williams“ komandą. Šioje ekipoje jis pakeis venesuelietį Pastor Maldonado.

Taip pat paaiškėjo „McLaren“ komandos ateitis. Gan netikėtai komandoje neliks meksikiečio Sergio Perez. Pastarojo lenktynininko paslaugas komandos vadovai nusprendė iškeisti į daną Kevin Magnussen. 21-rių metų lenktynininkas 2008-aisiais tapo „Formula Ford Denmark“ čempionu, 2009-aisiais – „Formula Renault 2.0 NEC“ vicečempionu, 2010-aisiais – „German Formula Three“ trečiosios vietos nugalėtoju, 2011-aisiais – „British Formula Three“ vicečempionu ir šiemet – „Formula Renault 3.5 Series“ čempionu. Jo tėvas Jan Magnussen „Formulėje 1“ važiavo 1995, 1997 ir 1998 metais.

Priešpaskutinės šio sezono lenktynės vyks jau ateinantį savaitgalį Austin, Texas.

Kevin Magnussen.

RIA nuotr.

limesnis kai kurių žvaigždžių sportinis gyvenimas.

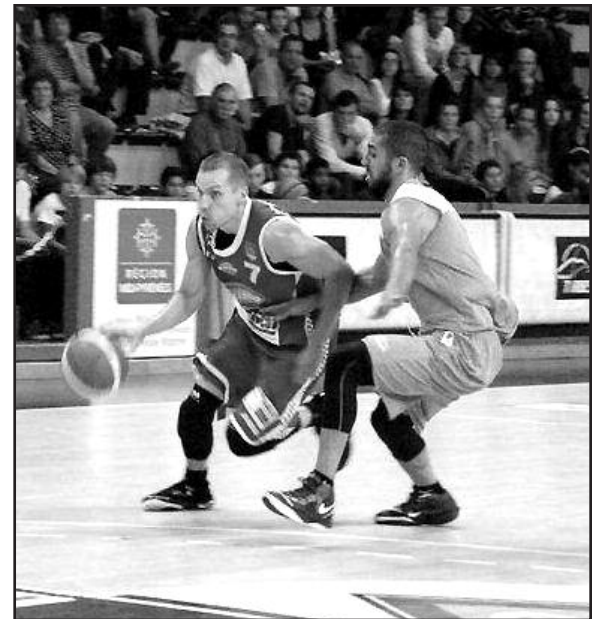
Dar praėjusios savaitės pabaigoje paaiškėjo, jog buvęs „Formulės 1“ čempionas Kimi Raikkonen šiemet nebevažiuos už „Lotus“ komandą. Dėl atsinaujinusių nugaros skausmų lenktynininkas nusprendė operaciją atlikti dabar ir praleisti paskutinius du čempionato etapus, kad galėtų tinkamai pasiruošti kitiems metams, kuomet atstovaus „Ferrari“ komandai. Artėjančiuose lenktynėse suomį gali pakeis praėjusių metų GP2 lenktynių serijos čempionas Davide Val-

Lietuvis pelnė 46 taškus

Prancūzijoje rungtyniaujantis Amerikos lietuvis Andrius Ragauskas praėjusią savaitę per rungtynes pelnė net 46 taškus ir padėjo savo komandai išplėsti pergalę vienu tašku.

Trečioje Prancūzijos krepšinio lygoje (NM1) Tarbo-Lurdo „Pyrenees Basket“ komandą atstovaujantis A. Ragauskas per susitikimą su „Blois“ klubu pagerino savo rezultatyvumo rekordą. Žaidęs beveik visas 40 minučių, 34-rių metų 189 cm ūgio gynėjas pataikė 6 dvitaškius iš 10, 9 tritaškius iš 17 ir 7 baudos metimus iš 8, pelnydamas 46 taškus. Be to, jis taip pat atkovojo 4 kamuolius ir atliko 4 rezultatyvius perdavimus. Rungtynes „Pyrenees Basket“ laimėjo 92:91.

Californijos valstijos universitetai Los Angeles baigęs krepšininkas per rungtynes vidutiniškai pelno po 14,8

Amerikos lietuvis A. Ragauskas per rungtynes pelnė 46 taškus.

taškų, o ankstenis jo rezultatyvumo rekordas buvo 22 taškai. Jo atstovaujama „Pyrenees Basket“ NM1 čempionate su keturiomis pergalėmis ir keturiais pralaimėjimais žengia aštuntoje vietoje tarp 18 komandų.

14-metei lietuvei – bronza

Praėjusią savaitę Rygoje (Latvijoje) vyko dailiojo čiuožimo varžybos „Volvo Open Cup“. Jose dalyvavusi lietuvė Deimantė Kizalaitė užėmė trečiąją vietą merginų jaunimo grupėje.

Po trumposios programos D. Kizalaitė buvo antra, tačiau atliekant ilgąją programą ji padarė keletą klaidų ir liko trečia. Už pasirodymą lietuvė iš viso surinko 132,41 balo. D. Kizalaitė aplenkė ir pirmąją vietą užėmė rusė Serafima Sakhanovich. Antrą vietą užėmė kita rusė – Maria Gorokhova, kuri mūsiškę aplenkė vos 0,1 balo.

Įvairaus amžiaus dailiojo čiuožimo varžybose po traumos ant ledo grįžo olimpinis, pasaulio ir Europos čempionas Evgenijus Plushenko.

D. Kizalaitė jaunimo merginų grupėje – trečia.

Jis vyrų varžybose įtikinamai iškovojo pirmąją vietą. Moterų varžybas laimėjo australė Brooklee Han.

N. Djokovič – ATP turo čempionas

Šios savaitės pradžioje Didžiojoje Britanijoje ATP pasaulio turnyro finalą laimėjo serbas Novak Djokovič.

Londone vykusių varžybų finale susitiko pirmoje ATP lentelės vietoje

esantis Rafael Nadal ir antroje – N. Djokovič. Dabartinių geriausių planetos tenisininkų dvikova visada būna įdomi ir kažkuo išsiskirianti. Šįkart mačas tęsėsi vieną valandą ir 36 minutes. Jį spurtu 3-0 pradėjo serbas, kuris vėliau ir išlaikė pranašumą sete 6-3. Antrasis setas buvo šiek tiek konkurencingesnis, tačiau N. Djokovič laimėjo ir šį – 6-4.

Tai 22-oji iš eilės N. Djokovič pergalė. Įdomu, jog ATP pasaulio turnyro finalas yra vienintelės didžiosios sezono varžybos, kurių ispanas dar nėra laimėjęs. 2010-aisiais finale jį nugalėjo šveicaras Roger Federer. N. Djokovič šias varžybas laimėjo trečią kartą. Prieš tai jis šventė pergalę 2007 ir 2012 metais.

Už pergalę varžybose serbui atiteko 1,923 mln. JAV dolerių (apie 4,9 mln. litų). R. Nadal uždirbo 1,013 mln. JAV dolerių (apie 2,6 mln. litų).

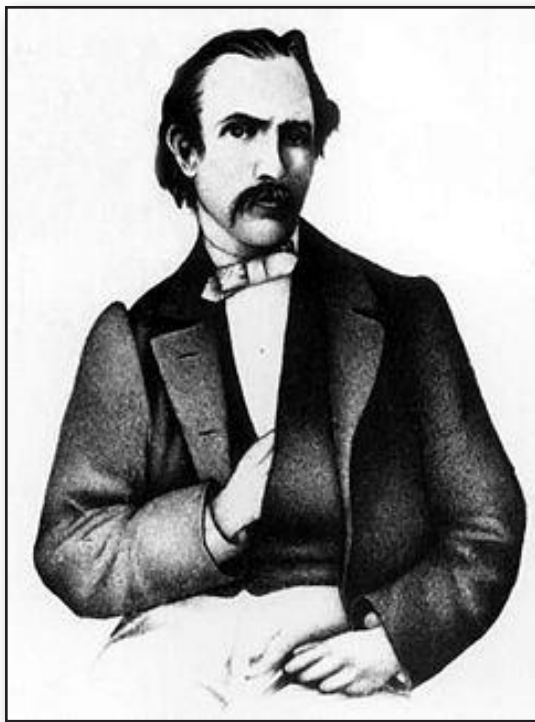
N. Djokovič džiaugiasi pasiekta pergale.

Reuters nuotr.

Nors Kiprijonas Zabitis-Nezabitauskis nebuvo sukilėlis, nesikovė su ginklu rankose, tačiau už dvasinį išsivadavimo kovos palaikymą buvo caro valdžios kaltinamas. Varginamas žandarų kratų ir vengdamas grėšiančios karo teismo baudmės (vėliau jau už akių buvo nu-teistas mirti) 1832 m. birželį pasikin-kęs arklius sugebėjo iš Veliuonos prasi-gauti į Smalininkus Rytprūsiose. Rusų valdžia siuntė prūsams raštus su reikalavimais išduoti bėglį, bet, neva, dėl valdžios vangumo jam pa-vyko išvengti ekstradicijos.

Spalvinga *Didžiosios emigracijos* klajūno asmenybė traukė istorikų dė-mesį, tačiau net svarbiausi egzilinės biografijos faktai yra prieštaringi ir migloti, pradedant versija, kad 1834 m. jis buvo atsidūręs Argentinoje, ir baigiant teiginiais apie jo savižudybę, į kurią stūmė emigracijos beviltiškumas. Neginčijama yra tai, kad jis kurį laiką gyveno Strasbūre ir Nancy, kur pusantrų metų vadovavo emigrantų vaikų mokyklai, taip pat dėstė tikybą, etiką, visuotinę istoriją ir matema-tiką. Nancy mokykla buvo tikras egzilio likimo liudininkas. Trumpa jos istorija atskleidžia lietuvių emigraci-jos faktus, paaiškinančius, jog *karių ir poetų* karta nereišė išskirtinai buvusius kovotojus, bet ir jų šeimas. Žemaitis Vladimiras Gadonas, Prancūzijoje išleidęs Žemaitijos istori-

statistinį aprašymą, ir po Kipriono Zabičio-Nezabitauskio mirties vado-vavęs mokyklai, rašė, jog:

po 1831 metų mūsų tėvynės katastrofos, kada aukštesnieji kariai apleido Lenkijos sienas, tada, gelbėdamas savo vaikučius, pasilikusios krašte žmonos stengėsi išvežti jaunąją kartą ir pačios susirasti savo vyrus. Tuo būdu trys Žemaičių pilietės, pirmoji Ezechelienė Stanevičienė¹⁰⁰ su penketu vaikų, pas-kui Rimkevičienė su septynetu ir pa-galiau Jacevičienė su šešetu 1832 / 1833 metais atvyko į Nancy ir čia apsigyveno.¹⁰¹

Kaip rodo išlikusi koresponden-cija, mokyklos veikimo sąlygos buvu-sios labai skurdžios, mokymo me-džiaga buvo ruošiamą pačių moky-tojų, o ir mokytojai buvo nuolat ant bado slenksčio. Tačiau lietuvių dias-poros istorijoje mokyklos visada tu-rėjo didžiulę reikšmę, kurios apogėjus buvo pasiektas po II pasaulinio karo DP stovyklose Vokietijoje. Net trum-pame epizode, susijusiame su lietu-vių spiečiumi Nancy, ryškėjo ne tik

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

30

Lietuvos patriotų pastangos, bet ir ne-sėkmės, iš kurių didžiausia – greitas jaunosios kartos asimiliacijos proce-sas, kuris glumino mokytojus.

Eruditas ir patriotas taip pat buvo kūrybos žmogus, palikęs pluoštą lietu-viškos poezijos rankraščių ir taip įėjęs į lietuvių literatūros istoriją. Kita ver-tus, nesant sąlygų ir turint nedaug su-sipratusių lietuvių kūrėjų, Kiprijonas Zabitis-Nezabitauskis, vėliau – Mika-lojus Akelaitis buvo priversti glaustis prie lenkų emigrantų draugijų, nuolat derinti savos tautinės atskirybės ir so-lidarumo su lenkais motyvus. *Didžio-sios emigracijos* metu pirmąsyk su-formuluojami ir tie išievių – politinių pabėgėlių misijos uždaviniai, kurie kartosis ir vėlesniais laikais. Tai pir-miausiai atsispindėjo elgsenoje ir sie-kyje Vakaruose įgytas žinias, kūrybi-nius pasiekimus ir gebėjimus kada nors parnešti į savo tėvynę, taip iš-naudoti visas galimybes rū-pintis savo krašto likimu, jo modernizavimu ir gerove. Kaip anuomet ragino savo žemaitiškuose laiškuose emig-racijos likimo broliui sukili-mo veteranas Dominykas Daubaras:

Mokykies, mokykies stip-riai, parneši į savą žemę iš-manymą, o per tai busi didelė pagalba dėl Žemaičių...¹⁰²

Istorikai yra pastebėję, kad būtent emigracija su-stiprino Kajetono Zabičio-Nezabitauskio lietuviškumą¹⁰³. Ryžtas tęsti lietuvių literatū-rinę tradiciją jo asmenyje jungėsi su pagarbia laiky-sena Adomo Mickevičiaus palaikoma Lietuvos Didžio-sios Kunigaikštystės tradi-cija. Kaip pastebi tyrinėtojai, nepaisant to, kad jo poezija

liko nespausdinta, ji yra geras šalti-nis, liudijantis apie lietuvišką savi-monę emigracijoje. Nors tipiškai XIX a. pirmosios pusės lietuviškai rašti-jai jo kalba nebuvo nei sklandi, nei vaizdinga, tačiau pasaulėžiūros, ver-tybių ir politinės orientacijos kryptys yra aiškiai atsiskleidžiančios. Likda-mas unijinėje arba greičiau federalis-tinėje lietuvių ir lenkų santykių va-goje, autorius emigracijoje deklaravo, jog jam svarbu neleisti lietuvių kal-bai pražūti. Sekdamas *Lietuvių drau-gijos* siekius, jis rašė:

Ieškosiu pagalbos tėviškei buvimo, Kad padėtų mums nukelti prispaudimą Tironų besočiu, kur taip mus kankina! Tegul anų darbus visas sviestas žino...¹⁰⁴

Emigracijoje atsidūrę kūrybiški žmonės labai dažnai tartum užaštrin-davo savo jautrumą ir meninius gebė-jimus, išsijausdavo į savo misiją tau-tos gyvenimo ir atgimimo kelyje. Ne-vieną kartą lietuvių pasaulio istori-joje emigracija pasidarė kone vienin-telė laisvos kūrybinės veiklos gali-mybė. Taip buvo XIX a. pabaigoje, taip

klostėsi po II pasaulinio karo DP sto-vyklų atmosferoje. Tačiau tokios mi-sijos apraiškų mes galime rasti lietu-vių organizacijose Prancūzijoje XIX a. viduryje.

Mikalojui Akelaičiui likimas lėmė būti savotišku tiltu tarp senosios lie-tuvių tautinio judėjimo kar-tos ir *Aušros* laikų herojų. Suvalkijos valstiečių vaikas, demonstravęs savo kilmę li-teratūriniu pseudonimu *Chlop z powiatu mariam-polskiego*, žavėjosi Simonu Daukantu, Motiejumi Valan-čiumi. Juodu kartu su Lau-rynu Ivinskiu jam buvo ga-lingas Žemaičių kultūros triumviratas. Lygiai taip pa-sakytina apie emigrantišką likimą būti senosios ir nau-josios emigracijos jungtimi. Tos kartos, kuri prisideda prie modernios lietuviybės formų brandinimo toli nuo tėvynės.

Mikalojus Akelaitis į Pa-ryžių spruko po 1861 metais išplatintų revoliucinių atsi-šaukimų, vos sugebėjęs iš-vengti rusų ir prūsų perse-kiojimo. Tada jis priklausė ne kokiai nors gausnei pabėgėlių bangai, bet pavieniams aktyvistams, kuriems pasisekė pereiti retą pasie-nio užtvaram. Emigracijoje įsiliejo į ten veikiančias lenkų ir lietuvių draugi-jas, dirbo Adomo Czartoryskio biblio-tekininku, o ilgainiui pasidarė tarp-tautinio masto konspiratoriumi. Grįžo Lietuvon, kad prisidėtų prie 1863 m. kovų. Vinco Mykolaičio-Pu-tino romane *Sukilėliai* jam teko kil-naus ir prieštaringo herojaus vaid-muo. Emigranto likimas, deja, ro-mane neatsispindėjo.

5. Artimasis lietuvių pasaulis: tarp Sankt Peterburgo ir Maskvos

Žlugus Lietuvos Didžiai Kuni-gaikštystei lietuviško erdvėlaikio ri-bos pakinta. Viena vertus, Lietuvos užkariautojas ir naujasis viešpats priverčia lietuvius išplėsti savo akiratį į tolimus Sibiro plotus. Katorgininkų grandinės skambino toli gražu ne linksmas tautines giesmes, bet tai ne-paneigia lietuviškos būties Sibiro ste-pėse, taigoje ir tundroje. Tremties į Rytus vaizdiny su XIX amžiaus pra-džios išigeria į lietuvių vaizduotę, kuri po pralaimėtų sukilimų, po so-vietų okupacijos ir siautėjimo XX a. viduryje tapo mūsų atminties sudė-tine, būtina dalimi. Lietuvių pasau-lyje Sibiras darėsi sava, liūdna, pra-laimėjimą ir kančias menančia erdve.

Rusų imperinė valdžia per prie-vartą plėtė lietuvių akiratį ir kitokiais būdais, ne tik vienus išvydama emig-racijon, o kitus išvadydama tremtin. Adomo Mickevičiaus patirties ir po-tinio genijaus sukurtame piligrimys-tės horizonte buvo sudėlioti koreliaci-jos taškai nuo Krymo iki Paryžiaus, nuo Šiaurės Italijos miestų iki slėpi-

ningos mirties Stambule. Tačiau ne-užmirština dar viena lietuvių išva-rymo iš tėvynės priemonė – tarnyba rusų kariuomenėje, kurios žygiai to-limoje Azijoje, Kaukazo priekalnėse ar Balkanų karuose buvo aplaistyti lietuvių rekrūtų, o kai kada ir bajo-riškos kilmės karininkų krauju.

Nors rusų valdžios akimis lietu-vių bajoraičiai nesiveržė į tarnybą ar-mijoje, tačiau kad ir be didelio polė-kio, tačiau tūkstančiai jaunuolių šiuo keliu buvo priversti eiti gyvenimiško realizmo verčiami. Karo tarnyba kai kam buvo tiesiog gan gerai apmoka-mas darbas. Tiek, kiek Rusijos impe-rija plėtė savo sienas, tiek ir lietuviš-kasis pradas galėjo prie to pripratinti savo vaizduotę. Didžiausia egzotika ir lietuviškų pėdų tolimiausi išpau-dai buvo susiję su tokiais herojais

kaip Jonas Vitkevičius iš Pašiaušės, Kurtuvėnų parapijoje. Jo pavardė per pastaruosius pusantrų šimto metų įvairiausių šalių ir skirtingo pobū-džio istorinėje literatūroje dėl tiesiog fantastiško gyvenimo kelio, kuris vedė šį konspiracinės *Juodųjų brolių* organizacijos Kražių gimnazijoje narį per baudmės atlikimo vietą Oren-burgo kareivių stovyklose, persų ir afganų karo laukus 1837–1839 m., slap-tus rusų žvalgybos ir diplomatinio tarnybu užkuliusius, priešų intrigas ir netikėtą žūtį tolimame Kabule. Aist-ringas, užsigrūdinęs, nepaprastos at-minties ir kalbininko gabumų Jonas Vitkevičius virto herojumi, apie kurį sukosi realūs ir išgalvoti pasakojimai, išprovokavę daugelio istorinių ro-manų turinį.

XIX a. pirmoji pusė žymi pir-muosius lietuvių tremtinių, katorgi-ninkų ir rusų rekrūtų žingsnius į Ry-tus, Aziją, o atskirų individų takais lietuvių akiratis plėtėsi ir anapus Ra-miojo vandenyno – tai buvo it koks al-ternatyvus kelias, kuriuo stiprūs ir ištvermingi individai pasiekdavo *nau-jąją pasaulį*, Šiaurės ir Pietų Ameri-kos šalis.

100. Ezechielis Stanevičius buvo vienas ryžtingiausių Žemaitijos sukilėlių vadų, kuris bene nuosekliausiai gynė ir LDK atskirumo nuo Lenkijos karūnos tradiciją.

101. Cit. iš Urbšienė, Marija. Medžiaga kan. Zabičio ir Vladimiro Gadono biografijoms. In: *XXVII knygos mėgėjų metraštis*.

102. Vertimas (redagavimas) iš archajiško žemaičių teksto. Originale rašoma: Mokikies, mokikies styprey, parneszi į sawa žiemy pamieksla, o par wys busy dydeley pamacnius diel žeimaycziu. – Maciūnas, Vincas. 1831 m. sukilimo emigrantų lietuviškieji spaudiniai. *Mūsų senovė*, 1938, t. 2, 3 dalis, p. 464.

103. Biržiška, Vaclovas. *Aleksandrynas*. Čikaga, 1963, t. 2, p. 366–367. Kaunas, 1933, t. 1, p. 73.

104. Cit. pagal Vincą Maciūną. Nezabitauskis (Zabitis), Kajetonas. *Lietuvių enciklopedija*, t. 20. Bostonas, 1960, p. 300.

Legendiniam menotyrininkui M. Vorobjovui skirta paroda Vilniuje

Mikalojus Vorobjovas.

Vilniaus paveikslų galerijoje Vilniuje spalio 29 d. atidaryta paroda „Dailės istorikas ir kritikas Mikalojus Vorobjovas (1903–1954)“. Ją parengė parodos kuratorės prof. dr. Giedrė Jankevičiūtė ir Rima Rutkauskienė. Parodoje siekiama pristatyti visuomenei svarbiausius M. Vorobjovo biografijos faktus, aplinką, kurioje jis brendo kaip dailėtyrininkas, jo profesinius interesus, svarbiausius darbus. Tai gera proga gilintis į šios neeilinės asmenybės gyvenimą ir rašytinį palikimą. Pažintis su M. Vorobjovu – ryškus Lietuvos dailės istorijos epizodas ir kartu žingsnis į XX a. vidurio daugiausiai Lietuvos kultūrą, laužiusią siauro provincialumo ribas, atvirą Europos intelektualinėms tradicijoms ir aktualijoms. XX a. antroje pusėje M. Vorobjovas buvo tapęs legendiniu menotyrininku, kurio pagrindiniu veikalu „Vilniaus menas“ žavėjosi kelios inteligentų kartos. Norint paskaityti jo tekstus, tekdavo atkakliai ieškoti jo prieškarinių leidinių tarp pažįstamų, nes bibliotekose jų tiesiog nebuvo.

Pasak parodos kuratorės Giedrės Jankevičiūtės, „Mikalojus Vorobjovas – vienas iš talentingų tarpukario Lietuvos intelektualų, siekusių suartinti mūsų šalies kultūrą su Vakarais. Grakščiai, puikiai stiliumi parašyti jo tekstai dėjo pagrindus vakarietišku standartu Lietuvos dailės kritikai ir dailės istorijai. Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūrybos tyrinėtojai žino jį kaip šio menininko kūrybos interpretuotoją, Vilniaus mylėtojai žavisi jo studija „Vilniaus menas“ (1940). M. Vorobjovą mini ir Vakarų dailės istoriografija. Čia jis cituojamas kaip Pietų Vokietijos vėlyvojo baroko architekto D. Zimmermann (1685–1766) palikimo žinovas ir prancūzų dailės istoriko H. Focillono (1881–1943) veikalo „La vie des formes“ (1934) vienas pirmųjų recenzentų. Deja, nesame susipažinę ne tik su šiais dviem vokiečių kalba skelbtais M. Vorobjovo tekstais, mūsų atmintyje nėra ir daugumos lietuvių kalba publikuotų jo straipsnių, nebandyta rimčiau atkurti jo gyvenimo ir profesinės karjeros“.

M. Vorobjovas gimė 1903 m. gegužės 19 d. Šiauliuose. Mokyklą jis lankė Kaune. Pirmojo pasaulinio karo metus su tėvais praleido Maskvoje. 1921 m. Vorobjovų šeima grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kaune. 1924 m. M. Vorobjovas baigė Kauno vokiečių gimnaziją ir įstojo į Marburgo universitetą. 1926 m. tęsė studijas Berlyno universitete, nuo 1927 m. – Miuncheno universitete. Be dailės istorijos pasikaitę, lankė filosofijos, archeologijos, matematikos, slavistikos kursus. Studijų metais keliavo po Vokietiją, Italiją, Prancūziją, Vengriją. 1932 m. Augsburgėje susituokė su Eugenija Ariadne Ridel. 1933 m. Miuncheno Liudviko universitete apgynė daktaro disertaciją apie baroko menininką D. Zimmermann. Grįžęs į Lietuvą dėstė vokiečių kalbą bei literatūrą Kauno žydų gimnazijoje. 1934 m. Kaune gimė dukra Marija Vorobjova, Maša. 1935 m. tobulinasi Berlyne. Autoritetingas akademinis dailės istorijos žurnalas „Kritische Berichte zur Kunstgeschichtlichen Literatur“ paskelbia M. Vorobjovo recenziją apie prancūzų dailės istoriko Henri Focillono studiją „La vie des formes“ (1934). Šią recenziją laiške M. Vorobjovui labai palankiai įvertina garsus šveicarų dailės istorikas Heinrich Wölfflin.

1936 m. jis grįžo į Kauną, įsidarbino užsienio literatūra prekiausiam „Pribačio“ knygyne. 1938 m. pradėjo nuolat rašyti dailės parodų recenzijas žurnalui „Naujoji romuva“ ir dienraščiui „Lietuvos aidas“. Akademinis dailės istorijos žurnalas „Zeitschrift für Kunstgeschichte“ paskelbė vokiečių dailės istoriko Max Hermann von Freedena recenziją apie M. Vorobjovo disertaciją „Pribačio“ knygnas išleidžia vokiečių k. studiją apie M. K. Čiurlionį (1938).

1940 m. M. Vorobjovas persikėlė į Vilnių, dėstė meno istoriją Vilniaus laisvosios dailės mokykloje (vėliau Vilniaus dailės akademija). 1941 m. gegužės 1 d. pradėjo dirbti Vilniaus miesto dailės muziejuje (dabar – Lietuvos dailės muziejus). Per birželio trėmimus suimami ir greičiausiai ištremiami Kaune gyvenę M. Vorobjovo tėvai. Rugsėjo 15 d. jis įsidarbino lektoriumi Vilniaus universitete. Vokiečių okupacijos metais rašė Lietuvos dailės apžvalgas ir parodų recenzijas į lietuvių laikraščius („Naujoji Lietuva“) ir Lietuvos vokiečių spaudą („Kauener Zeitung“).

1942 m. atleistas iš Vilniaus miesto dailės muziejaus. Gavo pasiūlymą bendradarbiauti vokiškoje Ostlando ir Reicho spaudoje, Vilniaus universitete ruošėsi ginti habilitacinę disertaciją „Modernizmo epocha Europos mene ir M. K. Čiurlionio kūryba“.

1944 m. liepą su šeima pasitraukia iš Lietuvos, apsigyvena Austrijoje, Graco priemiestyje, per pažįstamus austrų dailės specialistus ieško paveldosaugininko ir muziejininko darbo. 1946 m. persikelia į karo pabėgėlių stovyklą Glasenbache netoli Zalcburgo, mokytojauja Vinco Krėvės lietuvių gimnazijoje, dirba vertėju JAV karinėje struktūroje Civil Censorship Detachment ir sekretoriumi humanitarinės pagalbos organizacijoje Church World Service.

1949 m. su šeima emigruoja į JAV, dėsto rusų literatūrą Smith merginų kolegijoje (Northampton, Massachussets valstija). 1954 m. pavasarį mažinant etatus praranda darbą, nesėkmingai ieško kitos tarnybos. Birželio 7 d. nusižudo, palaidotas Cambridge kapinėse Massachussets.

Tokį mažai žinomo žymaus menotyrininko gyvenimo kelią pasakoja ši paroda. Ją sudaro du skyriai: biografinė dalis ir M. Vorobjovo dailės kritikos pristatymas. Pasakojimas apie dailėtyrininko gyvenimą grindžiamas Lietuvos dailės muziejuje saugoma jo archyvo medžiaga – dokumentais, korespondencija, smulkiųjų spaudinių pavyzdžiais, fotografijomis. Viena dalis šio archyvo liko muziejaus bibliotekoje M. Vorobjovui su šeima Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pasitraukus iš Lietuvos (karo metais jis buvo LDM pagrindu tapusio Vilniaus miesto muziejaus darbuotojas), kitą dalį, at-

keliavusią iš JAV po dailėtyrininko dukters Marijos mirties, LDM perdavė vilnietis fizikas Ramūnas Katilius.

Iš įvairialypio Vorobjovo rašytinio palikimo parodai pasirinkti jo dailės kritikos pavyzdžiai, nes paroda sudaro unikalią galimybę įvaizdinti dailės kritikos išvalgas, sugretinant recenzijų ištraukas ir jose analizuojamus dailės kūrinius. Taip parodos lankytojas gauna galimybę įsitikinti kritiko teiginių pagrįstumu ir tvarumu. Parodoje rodomi dailininkų Viktoro Petravičiaus (1906–1989), Marijos Račkauskaitės-Cvirkiienės (1912–2004) kūriniai.

M. Vorobjovas laiškus rašė rusų, vokiečių, o nuo ketvirto dešimtmečio pabaigos ir lietuvių kalbas. Archyve išliko lenkų kalba rašytų laiškų. Tarp M. Vorobjovo korespondentų nemažai žinomų Lietuvos kultūros veikėjų. Tai šiaulietis dailininkas Gerardas Bagdonavičius, dailės istorikė ir kritikė Halina Kairiūkštytė-Jacinienė, žurnalistas Juozas Keliuotis, architektas ir bibliofilas Algirdas Mošinskis, rusų kilmės estų poetas ir žurnalistas Aleksis Rannitas, tapytojas ir muziejininkas Adolfas Vališka, tapytojas Viktoras Vizgirda ir kt. Archyve išliko ir pasaulinės dailės istorijos išmėtytųjų Heinrich Wölfflin, Wilhelm Pinder laišakai.

Studiją „Vilniaus menas“, tapusią viena legendinių XX a. Lietuvos kultūros istorijos knygų, labai vertino reikli dailės kritikė ir šios knygos recenzentė Julija Maceinienė, knygą skaitė, citavo, interpretavo Algirdas Julius Greimas, Vytautas Landsbergis-Žemkalnis, Algimantas Mackus, Henrikas Nagys, Alfonsas Nyka-Niliūnas. Susidomėjęs M. Vorobjovo veikalu neužgeso ir sovietų Lietuvoje, nors okupacijos sąlygomis jį gauti nebuvo paprasta. Pavyzdžiui, Vilniaus mylėtojas ir žinovas fizikas Ramūnas Katilius nostalgiskai prisiminė, kaip apie 1957 m. ranka konspektavo „Vilniaus meną“ mokyklos laikų draugo Tomo Venclovos šeimos bibliotekoje kartu su bičiuliu išgyvendamas M. Vorobjovo tekstą kaip „emocinį vadovavimą“ suvokiant Vilniaus „dviasią“. Ši knyga mokė pamilti ir suprasti Vilnių kelias kartas jaunų, ypač smalsių ir jautrių žmonių. M. Vorobjovo sukurtais Vilniaus vaizdinys buvo ir tebėra artimas, suprantamas, brangus šio miesto romantikams, jis tebežadina jų širdyse Vilniaus, kaip „maldų ir relikvijų, sapnų, stebuklų ir tikėjimo vizijų šventovės“ ilgesį.

M. Vorobjovas į meną sugebėjo žvelgti plačiai, mokėjo meistriškai analizuoti ir jungti kultūros faktus, rašė vaizdingai ir suteikė Lietuvos menotyrininkui europinį matmenį. Jo palikimas dar laukia mūsų dėmesio.

Parengė **Gediminas Mikelaitis**

Parodos kuratorė Giedrė Jankevičiūtė.

Andrius Valužio nuotr.

SVEIKATA

Kuris vaisius yra vertingiausias?

ONA RADZEVIČIENĖ

Mytybos specialistai pastebi, kad amerikiečiai ir mes, lietuviai, nepakankamai valgome vaisių. Jie siūlo valgyti vaisius kasdien ir kuo dažniau: bent du puodelius per dieną. Vaisius reikėtų rinkti įvairius, tuo praturtinant organizmą įvairiomis maistingomis medžiagomis, mikroelementais bei vitaminais.

Buvo sprendžiama, kuri iš trijų populiarių vaisių rinktis – obuolį, apelsiną ar bananą? Tai priklauso nuo to, ar jūs esate alkani, ar norite gauti mažiau kalorijų, ar daugiau maistingų medžiagų.

Apelsinai turi mažiausiai kalorijų, ir suvalgę vieną apelsiną jūs gautate tik 60 kalorijų, bet praturtinate organizmą net 30-čia įvairių maisto medžiagų, tokių kaip kalcis bei įvairūs vitaminai. Pagal maistingumo vertinimo *Nu Val* sistemą, kur skaičiuojama nuo 1 iki 100 taškų, patys vertingiausi (100 taškų) yra apelsinai, aplenkdami obuolius (96 taškai) bei bananus (91 taškas). Tačiau visi šie vaisiai yra labai vertingi. Tuo tarpu šioje sistemoje vištos krūtinėlė yra vertinama 39 taškais, o užkandėlis *Cheetos* – tik 4 taškai.

Dauguma žmonių pirmiausia linkę rinktis bananą, nes jį patogiu valgyti, lengva nulupti. Bananas yra labai vertingas, jei jūs esate išalkę ar turite aukštą kraujo spaudimą.

USDA yra paruošusi metodinius nurodymus apie šių trijų vaisių maistines vertybes.

Apelsinai

Apelsinas – 60 kalorijų, 0 riebalų, 15 g angliavandenių, 3 g maistinių skaidulų, 12 g cukraus, 0 druskos, 1g baltymų.

◆ Vienas apelsinas turi didelį kiekį vitamino C – net 120 proc. siūlomos paros dozės.

◆ Apelsinai yra geras kalcio, foliatų, vitamino B, flavonoidų (antioksidantų, kurie padeda neutralizuoti laisvuosius radikalus) šaltinis, o taip

pat jų sudėtyje randama naringino, kuris mažina uždegimą.

◆ Apelsinai turi palyginti nedaug kalorijų, tai ypač svarbu tiems, kurie turi viršsvorį.

◆ Jei esate labai išalkę, apelsinai nėra tinkamas pasirinkimas.

Obuoliai

Obuolys – 100 kalorijų, 0 riebalų, 25 g angliavandenių, 4 g maistinių skaidulų, 19 g cukraus, 0 baltymų.

◆ Obuoliai yra geras šaltinis tirpių skaidulų, kurios padeda reguliuoti kraujo spaudimą, mažina lipidų, cholesterolio ir cukraus kiekį.

◆ Kadangi obuolius reikia ilgai kramtyti, jūs jausitės sotnesni.

◆ Obuoliai padeda esant virškinimo trakto sutrikimams.

◆ Obuoliuose gausu fitocheminių medžiagų, tarp jų antioksidantų, tokių kaip guaracetinas, kuris padeda išlaikyti sveiką širdį, turi priešvėžinį veikimą. Kitas antioksidantas, randamas obuoliuose yra proantocianidas, kuris apsaugo urogenitalinę (šalinimo) sistemą ir širdį.

Banantai

Bananas – 105 kalorijų, 0,4 g riebalų, 27 g angliavandenių, 3 g maistinių skaidulų, 14 g cukraus, 1 g druskos, 1 g baltymų.

◆ Bananuose yra 422 mg kalio, kurio žmonės paprastai gauna su maistu nepakankamai (siūlomas kalio kiekis parai yra 4,700 mg). Kalis sumažina druskos poveikį didinti kraujo spaudimą, apsaugo nuo akmenų inkstuose susidarymo, o taip pat apsaugo nuo raumenų praradimo.

◆ Banantai yra geras vitamino B6, magnio, geležies, vitamino C ir maistinių skaidulų šaltinis.

◆ Bananuose yra gausu įvairių maistingų medžiagų, todėl jie priduoja energijos prieš ir po įtempto sporto.

◆ Kadangi banantai turi daugiau kalorijų, jūs ilgiau būsite sotnesni.

Paruošta remiantis

„Chicago Tribune“ Health and Fitness

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu lietuvių ar rusų šeimose. **Tel. 708-663-4577.**

■ Moteris gali pakeisti bet kurią savaitės dieną, bet kuriuo laiku žmonių priežiūros darbe. **Tel. 773-387-7232.**

■ Nemokamai padedu prižiūrėti pagyvenusius žmones nuo vienos valandos iki penkių valandų. **Tel. 773-387-7232.**

■ Vyras gali pakeisti savaitgaliais pagyvenusius žmonių priežiūros darbe. Labai skaniai gamina maistą. **Tel. 773-600-2887.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, neviruoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-707-7902.**

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**

■ 57 metų moteris ieško pagyvenusius žmonių priežiūros darbo su gyvenimu bet kurioje valstijoje. Dokumentai, patirtis. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 708-673-7236.**

■ Moteris ieško darbo su grįžimu namo. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-960-6278.**

■ Moteris ieško senelių slaugos darbo su gyvenimu 5-6 dienas. Anglų kalba, rekomendacijos, vairuoja. **Tel. 773-786-7078.**

„DRAUGA“

galite užsisakyti ir internetu:

www.draugas.org

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete **be jokio papildomo mokesčio.** Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: **administracija@draugas.org** ir gauti „log in“ bei **slaptažodį.**

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Gardumynai su slyvomis

Veršienos vyniotinis su šviežiomis slyvomis

Reikės: 1,5 sv veršienos, 6 slyvų, baziliko lapelių.

Marinatu: šaukštelio druskos, ½ šaukštelio cukraus, ½ puodelio obuolių acto, lauro lapo, 5 juodųjų pipirų, 2 puodelių vandens.

Paruoškite marinatą ir marinuokite mėsą maždaug 2 valandas. Slyvas perpjaukite per pusę ir išimkite kauliukus. Marinuotą mėsą iš abiejų pusių pabarstykite smulkintais baziliko lapeliais, uždėkite slyvas ir suvyniokite vyniotinį. Kraštą prismeikite mažais mediniais smeigtukais, kad kepdamas neišsivyniotų. Kepkite orkaitėje apie 1 valandą. Valgykite karštą su bulvėmis, pomidorų padažu, marinuotais svogūnėliais ir alyvuogėmis. Galima valgyti ir šaltą – kaip užkandį.

Vištienos ir makaronų apkepas su slyvomis

Reikės: 1 sv maltos vištienos, pusės puodelio grietinėlės, kiaušinio, 1–2 riekelių batono, pieno, vištienos prieskonių, druskos, aliejaus, 25–30 šviežių slyvų (mažų itališkų mėlynų), fermentinio sūrio, 0,5 sv makaronų, lazdelės sviesto, petražolių lapelių.

Į vištieną įmaišykite kiaušinį, sumaltą piene išmirkytą batoną, įberkite prieskonių ir po truputį supilkite grietinę. Iš mėsos suformuokite mažus kotletukus ir apkepkite aliejuje. Makaronus išvirkite pasūdytame vandenyje, nuplautos sumaišykite su sviestu, šiek tiek pasūdykite ir sudėkite į sviestu pateptą kepimo indą.

Ant makaronų sudėkite vištienos kotletukus ir slyvas, ant viršaus sukryžiuokite sūrio juosteles, uždėkite mažų sviesto gabalėlių ir pabarstykite petražolėmis. Kepkite orkaitėje, kol sūris išsileis.

Varškės virtinukai su slyvomis

Reikės: 0,5 sv varškės, 2 kiaušinių, 1 puodelio miltų, druskos, 6 šviežių slyvų, 6 gabalėlių cukraus.

Varškę gerai ištrinkite, įberkite žiupsnelį druskos, įmuškite kiaušinius, viską gerai išmaišykite ir suberkite miltus. Tešla neturi būti skysta. Paruoštą tešlą padalykite į gabaliukus. Į vidų įdėkite po slyvą, kurioje vietoj kauliuko – gabaliukas cukraus, ir suformuokite apskritą virtinį. Paruoštus virtinukus dėkite į verdantį pasūdytą vandenį ir virkite 10–15 minučių. Valgykite karštus su ištirpintu sviestu.

Blyneliai su slyvomis

Reikės: 2 kiaušinių, puodelio pieno, 1,5–2 puodelių miltų, šaukšto cukraus, šaukštelio kepimo miltelių, 10 slyvų, aliejaus.

Iš pirmų penkių produktų paruoškite grietinės tirštumo tešlą. Į ją sudėkite kubeliais supjaustytas nuluptas slyvas. Atsargiai išmaišykite. Blynelius kepkite dideliame kiekyje aliejaus. Patiekite pabarstytus cukraus pudra.

Varškės pyragas su slyvomis

Tešlai reikės: 2 lazdelių sviesto, kiaušinio, 0,5 puodelio cukraus, 2,5 puodelio miltų, 0,5 šaukštelio kepimo miltelių.

Įdarui: ¾ sv varškės, indelio sutirštinto pieno, 2–3 kiaušinių, citrinos, 2 sv slyvų, kokoso drožlių.

Iš tešlai skirtų produktų užminkykite tešlą ir 1 valandą laikykite šalta. Tada iškočiokite ir lakštą įklokite į sviestu pateptą kepimo formą. Paruoškite įdarą: varškę su citrina sumalkite mėsmale, įmaišykite sutirštintą pieną ir išplaktus kiaušinius.

Viską sukrėskite į kepimo formą ant tešlos. Slyvas perpjaukite per pusę, išimkite kauliukus ir dar kartą perpjaukite pusiau. Slyvų ketvirčius išpauskite į varškės masę. Pyragą kepkite 400 °F temperatūroje orkaitėje. Iškepusį pyragą apibarstykite kokoso drožlėmis.

Slyvų pyragas

Reikės: 3 puodelių miltų, ¾ puodelio cukraus, 0,5 sv varškės, 8 šaukštų aliejaus, 5 šaukštų pieno, kiaušinio, druskos, šaukštelio sodos ar kepimo miltelių, šaukštelio vanilinio cukraus, 2 sv slyvų.

Varškę, aliejų, cukrų, pieną, kiaušinį ištrinkite, į miltus suberkite kepimo miltelius ar sodą, vanilinį cukrų ir viską kartu išmaišykite. Tešlą kartu tolygiai paskleiskite riebalais išteptoje skardoje. Ant viršaus sudėkite skiltelėmis pjaustytas slyvas. Kepkite vidutiniškai karštoje orkaitėje.

ŽIEMOS GARDUMYNAI SU SLYVOMIS

Slyvų padažas paukštienai

Reikės: 2 sv slyvų, 2 svogūnų, 2 česnako skiltelių, imbiero šaknies arba šaukštelio imbiero miltelių, 3 šaukštų aliejaus, puodelio cukraus, acto, šaukšto garstyčių grūdelių, šaukštelio druskos.

Slyvas nulupkite ir, išėmę kauliukus, supjaustykite skiltelėmis. Svogūnus ir česnakus smulkiai sukupokite. Imbiero šaknį nulupkite ir sutarkuokite. Įkaitintame aliejuje pakepkite svogūnus ir česnakus, sudėkite slyvas ir imbierus, suberkite garstyčių grūdelius, cukrų ir druską, supilkite actą. Visą užvirinkite ir virkite 15 minučių. Sukrėskite į stiklainius ir sandariai uždarykite.

Pastaba: tą patį padažą, pridėję Kajeno ar čilės pipirų, išpaudę citrinos sulčių galima pasidaryti saldžiarūgščiai aštrų. Toks padažas labai tiks prieš šašlykų, paukštienos ar kitų mėsos patiekalų.

Slyvų uogienė

Reikės: 6 sv mėlynų itališkų slyvų, 2 sv cukraus, 6 gvazdikėlių.

Slyvas perpjaukite per pusę, išimkite kauliukus ir ant slyvų puselių užberkite cukrų. Laikykite kol išsiskirs sultys. Tada užvirinkite ir palikite stovėti 12 valandų. Paskui, subėrę gvazdikėlius, slyvas virkite apie 20 minučių. Sudėkite į stiklainius ir sandariai uždarykite.

Slyvų tyrė su kriaušėmis

Reikės: 3 sv slyvų, 4 sv kriaušių, 2,5 puodelio cukraus.

Slyvas be kauliukų kaitinkite ant mažos ugnies 5 minutes, tada pertrinkite per tinklę, pasaldinkite ir virkite 15 minučių. Nuluptas, išvalytas ir pusiau perpjautas kriaušes 4 minutes plikykite verdančiame vandenyje. Nupluktas kriaušes sudėkite į stiklainius ir užpilkite karšta slyvų tyrę. Stiklainius pakaitinkite apie 35 min. ir po to sandariai uždarykite.

Slyvų tyrė su saulėgrąžomis

Reikės: 6 sv slyvų, 2 puodelių lukštentų saulėgrąžų, 3 sv cukraus.

Slyvas perpjaukite pusiau ir išimkite kauliukus. Slyvų puseles sumalkite, sumaišykite su cukrumi ir virkite nuolat maišydami, kol tyrė ims tirštėti ir blizgėti. Tada suberkite saulėgrąžas, pavirinkite dar 15 minučių ir iškart supilstykite į paruoštus įkaitintus stiklainius. Sandariai uždarykite.

Naudingi patarimai

➤ Verdant bet kokias uogienes įberkite į jas po žiupsnelį druskos. Nuo to uogienių skonis nepasikeis, bet uogienės ilgiau išsilaikys nesurūgusios.

➤ Automatiškai valant orkaites, prieš įjungdami jas valymui, galite ant grotelių kartu padėti pageltusias kepimo skardas, groteles ir pan. Kepimo skardos bus kaip naujos, pranyks visos apnašos, taip pat ir viryklės grotelės gražiai nusivalys, nereikės vargti jas šveičiant.

Ar žinote?

Laikrodžių rodyklių persukimo idėja kilo amerikiečių išradėjui ir prezidentui Benjamin Franklin. Jis norėjo tausoti elektros energiją paroduotuvėse. Tačiau Amerikoje šią iniciatyvą sužlugdė žvakių gamintojai. Todėl pirmą kartą laikrodžių rodyklės buvo pasuktos Didžiojoje Britanijoje 1908 metais.

Yra šalių, kurios nepersuka laikrodžių rodyklių dėl religinių priežasčių. Tai Japonija, Kinija, Pietų Korėja ir penkios Centrinės Azijos respublikos. Tose šalyse manoma, kad „žaisti su laiku“ – ne žmogaus valioje.

Slyvienė su apelsiniais, razinomis ir riešutais

Reikės: 3 sv slyvų, 2 apelsinų, 2 citrinos sulčių, 3 sv cukraus, puodelio razinų, puodelio smulkintų lazdyno riešutų.

Iš slyvų išimkite kauliukus ir apšlakstykite jas citrinų sultimis. Apelsinus nulupkite ir supjaustykite gabaliukais. Smulkiai supjaustykite 1 apelsino žievelę. Visas sudedamąsias dalis sudėkite į puodą ir virkite ant nedidelės ugnies nuolat maišydami apie 30 minučių. Karštą uogienę supilkite į stiklainius ir sandariai uždarykite.

Slyvų skanėstas

Reikės: 4 sv itališkų slyvų, ¾ sv graikinių riešutų, 0,5 puodelio medaus.

Slyvas įpjaukite ir išimkite kauliukus. Sumalkite riešutus ir sumaišykite su medumi. Šiuo mišiniu įdarykite slyvas, susmeikite mediniais smeigtukais ir džiovinkite 135 °F karštumo orkaitėje. Laikykite uždarytuose stiklainiuose.

Pagal Šeimininkė.Lt.

Užgeso Onutės Klizas Wargo gyvenimo kibirkštėlė

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

... Anapus saulės mes susitiksim

Su pamiltaisiais žemės vaikais.

Visų Tėvynę mes pasiliksime

Aukščiausiojo garbei šventam dangun...

Lietuvos Vyčių organizacija sulaukė liūdnos žinios – kad po sunkios ligos, Skullyhill Center, Pottsville, PA, spalio 31 d., sulaukusi 87 metų amžiaus, šį pasaulį apleido buvusi šios organizacijos Centro valdybos pirmininkė ir Lietuvos Vyčių padalinio – Šv. Kazimiero gildijos – pirmininkė, garbės narė Onutė Klizas Wargo.

Velionė gimė Saint Clair, Pensylvanijoje, 1925 m. lapkričio 18 d., imigrantų tėvų Charles ir Anna Klizas šeimoje. Nuo jaunų dienų Onutė buvo mokinama nepamiršti lietuviybės. Ir taip ji gyveno savo visą gyvenimą – su žodžiu „Lietuva“ lūpose ir lietuvių širdyse.

1943 m. Onutė baigė St. Clair gimnaziją. Per Antrąjį pasaulinį karą ji dirbo odontologijos klinikoje biure Indianatown Gap, Annville. Po to 16 metų dirbo „Sears Roebuck Co.“ kredito departamente, 16 metų – dirbo socialinės darbuotojos (social worker) darbu „Dept. of Public Welfare“. Išėjusi į pensiją 1988 metais, Onutė talkininkavo vietinėje senelių prieglaudoje, kur dažnai lankė ten gyvenančius lietuvius.

Nuo 1970 m. Skullyhill County, Pensylvanijoje, lietuvių angliakasių imigrantų šeimose trūko lietuviškos veiklos. Kai 1974 m. tuometinis kun. Algimantas Bartkus buvo paskirtas Šv. Kazimiero bažnyčios klebonu St. Clair, jis įvedė Mišias lietuvių kalba. Netrukus daug lietuvių iš artimų aplinkinių atvykdavo į bažnyčią išklausyti lietuviškų Mišių. Onutė sumanė įsteigti organizaciją, kurioje lietuvių kultūra būtų tęsiama.

Onutė Klizas priklausė ir aktyviai reikėsi Šv. Kazimiero Romos katalikų parapijoje ir vėliau Šv. Clare Asyžiečio Romos katalikų parapijoje St. Clair mieste. Ji priklausė parapijos chorui ir buvo darbšti šeimininkė.

Nuo 1953 m. Onutė priklausė Lietuvos moterų klubui ir buvo aktyvi jo narė. Ji buvo išrinkta į valdybą, kurioje vykdė pirmininkės, sekretorės ir išdėmė pareigas. Nuo 1952 m. ji priklausė Rožančiaus draugijai. Buvo išrinkta pirmininke net 5 kartus! Deja, ji buvo šios draugijos paskutinė pirmininkė. Onutė taip pat priklausė „Lithuanian Women's Club of Skullyhill County“ bei „Saint Clair Community and Historical Society“.

1977 m. Onutė įsteigė Lietuvos Vyčių 144 Anthracite kuopą ir kelias kandas buvo šios kuopos pirmininkė, sekretorė, išdėmė, ryšių su visuomene ir kultūros komitetų pirmininkė bei „Vyties“ žurnalo korespondentė. Taip pat dalyvavo įvairiose demonstracijose dėl Lietuvos išlaisvinimo nuo Sovietų Sąjungos. Ji ir Vyčių kuopos nariai rašė daug laišku Kongreso nariams apie tuometinę Lietuvos padėtį. Onutė organizavo įvairius renginius: Šv. Kazimiero šventės pusryčius, Kūčias, Lietuvių dienų pokylius ir Lietuvos Nepriklausomybės šventes. Jai vadovaujant buvo įsteigtos naujos kuopos ir Onutė padėjo organizuoti Lietuvos Vyčių Gintaro apygardą.

Onutė Klizas Wargo.

144 kuopa rėmė lietuvių muziejų ir kultūros centrą Frackville, PA. Ilgus metus Onutė buvo šio centro išdėmė. Ši valdyba ruošė įvairius koncertus ir renginius, kurių pelnas buvo skiriamas šiam centrui. Dar ir dabar tęsiamos „Lietuvių dienos“ Frackville, PA. Kitais metais bus švenčiamas „Lietuvių dienų“ festivalio 100-to metų sukaktis.

1978 m. Onutė buvo Lietuvos Vyčių Centro valdybos narė. 1988–1991 m. ji buvo išrinkta Centro valdybos pirmininke. Už jos nuopelnus Vyčių organizacijai, 1983 m. Onutė buvo pakelta į ketvirtąjį laipsnį, o 1994 m. apdovanojama garbės naryste. Daugiau nei 20 metų ji buvo Lietuvos Vyčių organizacijos padalinio Šv. Kazimiero gildijos komiteto pirmininke, iki 2007 m. glaudžiai dirbo su tuometiniu Šv. Kazimiero Popiežinės lietuvių kolegijos Romoje prelatu Algimantu Bartkumi.

Visur ir visuomet Onutė pasitikdavo žmonės su šilta šypsena, gerai nusiteikusi ir su švelniu žodžiu. Ji buvo geros širdies žmogus. Visuomet linkma. Ji visada džiaugdavosi lietuviškais šaknimis ir nepamiršo lietuviybės.

Prieš kurį laiką mirė jos sūnus Geraldas Wargo, du broliai – Albert ir Charles Klizas bei dvi seserys – Helen Haluska ir Mary Hart.

Giliame nuliūdime liko: Anna Klizas Wargo du anūkai Nathaniel Wargo su žmona Amanda ir Josh Wargo su žmona Tania, du proanūkai – Lucas ir Trent Wargo; brolis Jonas Klizas su žmona Palma, dukterėčios Rosellen Frantz, Betty Meal, Susan Onufer, Linda Horvath ir Jayne Danco bei sūnėnai Jim, Jonathan, Stephen ir Mark Klizas; giminaičiai – LR garbės konsulas Detroite Algis ir Yolanda Zaporackai bei Čikagoje gyvenantys dr. Žibutė ir dr. Paul Knepper.

Gedulingos Mišios vyko antradienį, lapkričio 5 d. Šv. Clare Asyžiečio Romos katalikų bažnyčioje, Saint Clair, Pensylvanijoje. Mišias aukojė buvęs Šv. Kazimiero Popiežinės kolegijos rektorius prelatas kun. ir garbės narys Algimantas Bartkus, kuris atskrido iš Maspeth, NY. Taip pat dalyvavo gimnaitis, LR garbės konsulas Detroite Algis Zaporackas. A. a. Onutė Klizas Wargo buvo palaidota Šv. Kazimiero kapinėse, Port Carbon, PA.

Ilsėkis ramybėje, ištikima Vytė, darbščioji bitelė ir gera draugė a. a. Onute Klizas Wargo.

Regina Juškaitė-Švobienė – Garbės narė ir Lietuvos Vyčių organizacijos pirmininkė.

A † A JUOZAS VIZGIRDA

Mirė 2013 m. lapkričio 11 d., sulaukęs 87 metų.
Gimė Lietuvoje, Šakiuose, Amerikoje išgyveno 55 metus.
Gyveno Montreal, Canada, Aurora, IL ir Lake Thunderbird, Putnam, IL.

Nuliūde: žmona Marytė Kripaitė Vizgirdienė, su kuria išgyveno 56 m.; sesuo Zosė Rickienė ir jos vaikai Vaida Hick su šeima ir Jonas Rickus su šeima; brolienė Janina Vizgirdienė ir jos vaikai dr. Vida, Arvydas ir Daiva Fergestad su šeimomis; brolienė Juzė Vizgirdienė ir jos dukra dr. Joana su šeima; krikšto vaikai dr. Rima Styra su šeima, Birutė Ovaltienė su šeima, Petras Bagdonas ir Raimondas Piksrys; dukterėčia Dana Styra su šeima; pusbroliai Vytautas ir Romualdas Vizgirdai ir Vytautas Suopys.

Anksčiau mirė tėvai, 5 broliai ir 3 seserys.

A. a. Juozas bus pašarvotas šeštadienį, lapkričio 16 d., nuo 10 val. r. iki 11 val. r. Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127 th St., kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios.

A. a. Juozas bus palaidotas Šv. Jono kapinėse, Mississauga, Toronto, Kanadoje.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir šv. Mišiose.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A ANTANAS SKRIDULIS

Mirė 2013 m. lapkričio 11 d. Daytona Beach, FL.
Gimė Lietuvoje 1917 metais.
Atsisveikinimas su a. a. Antanu lapkričio 15 d. 10 val. ryto Volusia FH, Ormond Beach, FL.
Laidotuvės vyks 11 val. r. Volusia Memorial kapinėse.

Artimiausi draugai

A † A JUZEI IVAŠAUSKIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo dukrai MARGARITAI su vyru VACLOVU MOMKAMS, jų sūnui EDVARDUI su šeima, dukrai VIDAI JASAITIENEI su šeima bei visai Momkų giminei.

Užjaučiame ir kartu liūdime.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos choras

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį. Skaitykite „Draugą“ greičiau!

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **A. a. inž. Juozas Briedis, gyvenęs Čikagoje**, mirė 2013 m. lapkričio 10 d. Atsišveikinimas su velioniu vyks šeštadienį, lapkričio 16 d. 9 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje.

■ **Čiurlionio galerija Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL) lapkričio 15 d. 7 val. v. visus maloniai kviečia į Vitalijos Sireikis, keliavusios po šiaurės Indijos Himalajų kalnus, fotoparodos atidarymą ir knygos „Himalajų širdis“ sutiktuves.** Renginio metu bus rodomas filmas, dalyvaus autorė, bus vaišės.

■ **Lapkričio 16 d., šeštadienį, 2 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centro didžiosios salės vakarinėje dalyje Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS) kviečia į susitikimą su iš Washingtono atvykstančiu LR Gynybos atašė JAV ir Kanadai, plk. Juozu Kačergiu. Paskaitos tema – „Lietuvos kariuomenė ir jos misijos užsienyje“.

■ **Vėlinės, žvakelių mirgėjimas ant kapo**, išėjusiųjų ilgesys. Tas žinoma visiems lietuviams. Esame toli nuo savo tėvynės, ne kiekvienas galime aplankyti artimųjų amžinojo poilsio vietą. Čiurlionio galerija Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL) lapkričio 16 d. 5 val. p. p. maloniai kviečia į kamerinės muzikos popietę „...Uždekime žvakelę...“. Programą atliks solistė Nijolė Penikaitė, pianistė Nijolė Šimulynienė ir „Vilties“ teatro aktorė Inesa Makaras. Su-

sikaupsime, uždegime žvakelę, pasiklausysime muzikos ir poezijos eilių.

■ **Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), sekmadienį, lapkričio 17 d., 10 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. Jaunius Kelpšas.** Po pamaldų parapijos salėje Brighton Parko Lietuvių Bendruomenė ruošia cepelinų pietus „Draugo“ laikraščiu paremti. Bus rodomas filmas „Pasivaikščiojimas ant Kryžiaus kalno“. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Lietuvių Katalikų Labdarių sąjungos susirinkimas ir pietūs įvyks šį sekmadienį, lapkričio 17 d., po šv. Mišių, Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje.**

■ **Filatelistų draugijos „Lietuva“ visuotinis narių susirinkimas vyks lapkričio 24 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Balzeko muziejaus Gintaro salėje (6500 S. Pulaski Road, Chicago, IL).** Po susirinkimo – pabendraavimas. Draugijos nariai ir kiti asmenys, kurie domisi filatelija, yra kviečiami susirinkime dalyvauti.

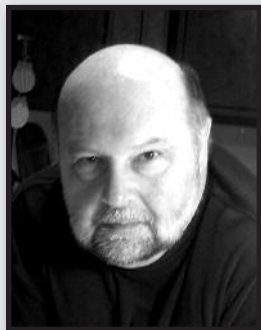
Pirksiu įvairius gintarinius papuošalus ir gintaro dirbinius, pagamintus iki 1990 metų. Tel. 617-459-9952 (USA). el. p. modeboston@yahoo.com
Adresas: Modestas Rimkus P. O. Box E34, S. Boston, MA 02127, USA

Literatūrinis vakaras – pabendraavimas su rašytoju
WENDELL MAYO

įvyks
lapkričio 22 d., penktadienį, 7 val. vakare

DRAUGO laikraščio redakcijoje • 4545 West 63 gatvėje Čikagoje

Mayo naujausia knyga „The Cucumber King of Kėdainiai“ buvo įvertinta Subito Press Award for Innovative Fiction. Šmaikštus amerikietis rašytojas knygas rašo lietuviška tematika.

Vakaro vedančioji –
rašytoja **Daiva Markelytė**
(Eastern Illinois University)
Vakaronė bus vedama angliškai

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

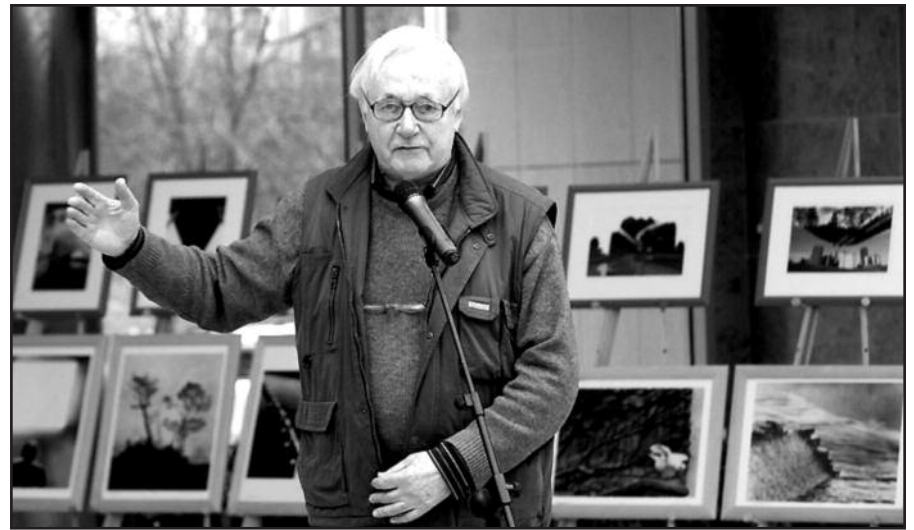
THE LAW
OFFICE OF
ANDRIUS
SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

Apsilankykite
„Draugo“
internetinėje
svetainėje
www.draugas.org

Seimo galerijoje – A. Kezio fotografijos

Seimo II rūmų parodų galerijoje eksponuojamos Algimanto Kezio fotografijos, kurios per penkiasdešimt kūrybos metų kito tiek formos, tiek tematikos požiūriu. Tiesa, pagrindinis A. Kezio fotografijų objektas buvo ir liko miestas, jo architektūra. Menininkas visada savo darbuose labiau pabrėžia estetizuotą formą nei turinį. Išnaudodamas šviesos ir šešėlių sąveiką, realistinius objektus bei erdves jis paverčia metafizine tikrove.

Olgos Posaškovos nuotr.

SLENKSTIS

Tėvo Antano Saulaičio, SJ
knygos pristatymas vyks
lapkričio 17 d., sekmadienį,
po 10 val. r. šv. Mišių
12 val. p.p.

Šv. Kazimiero parapijoje

bažnyčios salėje
18022 Neff Road, Cleveland, OH

lapkričio 16 d., šeštadienį, 7 val. v.
Restorane „Gintaras“
pabendraavimas su t. Antanu
877 E 185th St, Cleveland, OH 44119

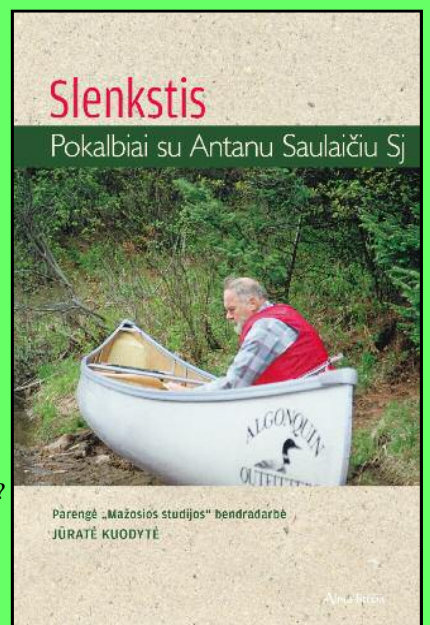
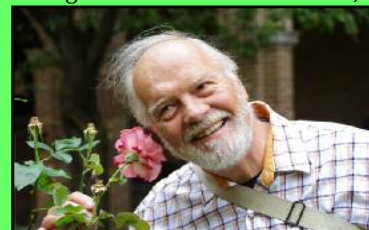
Kas aš esu? Mokytojas, tėvas, kasininkė, lietuvis, kunigas, politikas, pensininkė... O gal pirmiausia žmogus?

Laikau save krikščioniu, bet ką reiškia juo būti kiekvieną dieną?

Ar prostitutė turi teisę lankytis bažnyčioje? O kunigas, kuris paliko savo tarnystę ir tapo bankininku?

Kodėl ne visos „žvaigždės“ spindi ir kaip gyventi nesibaiminant dėl rytojaus?

Tai klausimai, kuriuos kasdien keliamo sau ir kitiems, o atsakymų į juos kviečia drauge ieškoti Antanas Saulaitis, SJ.

Korp! Giedra (Cleveland)
Pal. Jurgio Matulaičio misija (Lemonte)
Informacija: 630-257-5613
matulaitismission@gmail.com

Floridoje ir Seattle – konsulinės paslaugos

Lapkričio 23 dieną Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke rengia konsulinių pareigūnų išvykstančią misiją Seattle mieste (Washingtono valstija), o **gruodžio 7-8** dienomis – Palm Beach (Floridos valstija).

Seattle aptarnavimas vyks Lietuvos garbės konsulato patalpose adresu: **5919 Wilson Ave., South Seattle, WA 98118**. Palm Beach aptarnavimas vyks taip pat Lietuvos garbės konsulato patalpose, esančiose adresu: **44 Coconut Row, T10, Palm Beach, FL 33480**.

Konsulinių misijų metu bus priimami Lietuvos piliečių prašymai dėl pasų keitimo ir išdavimo, asmens grįžimo pažymėjimų, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, gyvenamosios vietos deklaravimo, konsulinės registracijos. Taip pat bus priimami prašymai dėl Lietuvos pilietybės.

Lietuvos Respublikos piliečiams bus atliekami notariniai veiksmai, taip pat bus galima gauti liudijimus, patvirtinančius asmens gyvumą ir gyvenamąją vietą. Pensijas iš Lietuvos gaunantys asmenys, gyvenantys užsienio valstybėse, minėtus liudijimus turi pateikti „Sodrai“ kiekvienų metų gale.

Užsiregistruoti dėl konsulinių paslaugų ir dėl išsamesnės informacijos prašome skambinti į Lietuvos generalinį konsulatą New Yorke **tel. 1 212 354 7840** arba rašyti el. paštu konsuline.misija.ny@urm.lt.